

# VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

25 FEBRUARI 1992

## ONTWERP VAN DECREET

**tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning**

## VERSLAG

**namens de commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid  
uitgebracht door de heer E. Schuermans**

---

### ***Samenstelling van de Commissie :***

***Voorzitter*** : de heer J. Laverge.

***Vaste leden*** : de heren P. Deprez, J. De Roo, J. Lenssens, E. Schuermans, J. Weyts ;

de heren F. Dielens, C. Lisabeth, J. Sleenckx, G. Vermassen ;

de heren L. Bril, J. Buchmann, J. Laverge ;

de heer F. Wymeersch ;

de heer H. Candries ;

mevrouw M. Aelvoet.

### ***Plaatsvervangers :***

de heren S. De Clerck, M. Didden, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren K. Pinxten, J. Taylor ;

de heren G. Bossuyt, M. Bourgois, J. Leclercq, D. Van der Maelen ;

de heren W. Cortois, D. Van Mechelen, F. Vergote ;

de heer W. Peeters ;

de heer M. Capoen ;

de heer J. Ulburghs.

---

### ***Zie :***

154 (BZ 1992)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

— Nr. 2 : Amendementen

### ***Zie :***

565 (1991-1992)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

**DAMES EN HEREN,**

De Commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid heeft drie vergaderingen gewijd aan het voorliggende ontwerp van decreet op 31 maart 1992 en op 2 en 3 februari 1993.

Dit ontwerp van decreet werd tijdens de voorbije legislatuur op 16 oktober 1991 bij de Vlaamse Raad ingediend als Stuk 565 (1991-1992) door de heer N. De Batselier, toenmalig Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie.

Vervallen ingevolge de ontbinding van de Vlaamse Raad op 17 oktober 1991 is het op voorstel van de Vlaamse Executieve op 19 maart 1992 opnieuw aanhangig gemaakt als Stuk 154 (BZ 1992) — Nr. 1.

**1. Toelichting van de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen.**

De minister-president verwijst naar de Regeringsverklaring van 29 januari 1992 waarin de Vlaamse Regering het grinddecreet als één van haar prioriteiten heeft opgenomen. „De Vlaamse Regering zal de bevoegde Commissie van de Vlaamse Raad verzoeken het grinddecreet bij voorrang te behandelen en engageert zich tot de dringende goedkeuring van de nodige uitvoeringsbesluiten”.

De minister-president schetst uitvoerig de achtergrond en de antecedenten van het ontwerp van decreet.

Waarom maakt een problematiek, die geografisch beperkt is tot het Maasland, het voorwerp uit van een afzonderlijk decreet ? De aanleiding hiertoe is het geologisch gebeuren. In de Maasvallei komen er waardevolle grindafzettingen voor, die sedert ongeveer 50 jaar in toenemende mate ontgonnen worden. De gemiddelde jaarproductie bedraagt er ongeveer 10 miljoen ton. Aan het huidige tempo worden circa 50 hectaren per jaar aan de totale ontgonnen oppervlakte van 2000 hectaren toegevoegd.

Tegen het voortduren van de grindwinning in Limburg worden veel bezwaren geuit. Daarbij wordt onder andere naar voren gebracht, dat :

— de grindwinning bij omwonenden steeds meer weerstand oproept ;

— het wateroppervlak voortdurend toeneemt ;

het steeds moeilijker wordt om een goede nabestemming te vinden ;

— de herinrichting soms te kort schiet of te lang op zich laat wachten.

Er dient echter te worden opgemerkt dat de rechtstreekse en onrechtstreekse werkgelegenheid in de lucratieve grindwinningssector kan geraamd worden op 700 à 750 personen. De grindwinning heeft tevens geleid tot de uitbouw van een belangrijke betonindustrie in en rond Limburg.

In de gewestplannen voor het Limburgs Maasland werden onvoldoende ontginningsgebieden voor grind voorzien om het huidige productiepeil te kunnen aanhouden. Daarenboven is de nabestemming van een hele reeds gebieden achterhaald. Dit probleem werd reeds in 1984 onderkend en leidde

tot de oprichting van de eerste Grindcommissie, gevolgd door de hernieuwde Technische Grindcommissie onder leiding van de heer E. De Rijck, toenmalig Secretaris-generaal.

Een drietal rondetafelconferenties op het Kabinet van de heer N. De Batselier, de toenmalig bevoegde Gemeenschapsminister, waarop alle betrokken partijen vertegenwoordigd waren, hebben tot een akkoord geleid. De basistekst werd aanvaard door alle partijen behoudens het kabinet van de toenmalige Gemeenschapsminister voor Ruimtelijke Ordening, de gemeenten Dilsen en Kinrooi en de Belgische Boerenbond. De resultaten werden op 2 augustus 1990 als Beleidsnota door de Vlaamse Executieve goedgekeurd.

De krachtlijnen van de beleidsnota zijn de volgende :

- een geleidelijke afbouw van de grindwinning tegen 31 december 2005 ;
- de oprichting van een bijzonder fonds dat zou beheerd worden door een grindcomité en drie subcomités ;
- het beschermen van waardevolle natuurgebieden tegen grindwinning vanaf deze legislatuur ;
- in de reeds vrijgegeven ontginningsgebieden moet het ecologisch en ruimtelijk patrimonium zo goed mogelijk worden hersteld ;
- de sociale begeleiding zal krachtig worden aangepakt ;
- werk zal worden gemaakt van de studie van het gebruik van alternatieve materialen.

Het thans voorliggende ontwerp van decreet legt het kader vast waarbinnen deze krachtlijnen zullen worden verwezenlijkt.

Er wordt voorzien in de oprichting van een grindfonds. Gelet op de adviezen van de Raad van State en van het Rekenhof, zal er een keuze moeten gemaakt worden tussen een begrotingsfonds en een instelling van openbaar nut van categorie A. In beide gevallen gebeurt de inning door de administratie en functioneert het grindcomité als adviesorgaan voor de bevoegde Gemeenschapsminister. Indien er gekozen wordt voor een instelling van openbaar nut van categorie B dan heeft het grindcomité beslissingsbevoegdheid en gebeurt de inning door dit organisme.

Het grindfonds wordt in hoofdzaak gestijfd door heffingen lastens de ontginners. Deze bijdragen vervangen de vroegere vrijwillige bijdragen aan de Intercommunale Maatschappij voor de Ruimtelijke Ordening in Limburg (IML). De opbrengsten zullen aangewend worden voor de financiering van de voorstellen die door de drie subcomités worden uitgewerkt. Het grindcomité en de grindsubcomités doen voor de uitvoering van hun beslissingen een beroep op de GOM-Limburg. Daarenboven sluiten de GOM en de IML een samenwerkingsprotocol. Door de Vlaamse Executieve zal een initiatief worden genomen tot wijziging van de betrokken gewestplannen.

De minister-president anticipeert op de voor de hand liggende vraag waarom er niet onmiddellijk een algemeen oppervlaktedelfstoffendecreet voor gans het Vlaamse land wordt ingediend. Gelet op het nijpend en specifiek probleem in het Maasland kan hierop niet gewacht worden. Er werd reeds een voorontwerp door professor **Bocken** van de RUG uitgewerkt. Het werd besproken in de opgestarte Vlaamse Ontgrondingscommissie die een reeks bemerkings formuleerde. Deze Commissie is een gespreksforum waarin alle bevoegde diensten vertegenwoordigd zijn. Prioritaire zone-

ringsproblemen worden er nu reeds besproken. Teneinde inzicht te krijgen in de ganse delfstoffenproblematiek werd aan het Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie gevraagd om de delfstoffensector door te lichten teneinde tot een sectorplan te komen als onderdeel van het Structuurplan Vlaanderen. Het is duidelijk dat ingevolge de schaalvergroting van de bedrijven en het wegvallen van een groot aantal ervan een hele reeks ontginningsgebieden te klein of overbodig zijn geworden. Daarenboven is in de meeste gevallen de voorziene nabestemming achterhaald. Tijdens deze legislatuur zal werk worden gemaakt van een Structuurplan voor Vlaanderen dat de grote lijnen zal weergeven voor het gebruik van de ruimte door de diverse functies, waaronder de delfstoffensector.

De minister-president spreekt de hoop uit dat het voorliggend ontwerp van decreet, alvast voor wat de delfstof grind betreft, de Vlaamse Executieve in staat zal stellen de problemen van deze sector samen te brengen en gezamenlijk en streng gecontroleerd op te lossen.

## **2. Eerste algemene bespreking op 31 maart 1992**

Een lid formuleert, namens zijn fractie, een aantal zeer kritische bedenkingen ten aanzien van dit ontwerp van decreet.

Dit ontwerp kadert perfect in een doorgedreven, strakke, planmatig opgedeelde economie met quotaregelingen en miskent de principes van de vrije markteconomie.

Het ganse grindgebeuren zal in de toekomst beheerst en beheerd worden door het grindfonds, opgericht als een instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid van categorie A. De mandaten in het grindfonds zullen politiek toebedeeld worden. De financiële stijving van dit grindfonds zal geschieden lastens de ontginning, via de opbrengst van de grindheffingen.

In de schoot van het grindfonds wordt een grindcomité (dertien leden) opgericht, dat functioneert als één overkoepelend adviesorgaan, waaronder drie grindsubcomités ressorteren. Deze opsplitsing is noodzakelijk omdat de opdracht van de drie subcomités inhoudt dat zij concrete voorstellen uitwerken elk voor een specifiek aspect van de grindwinning, namelijk :

- het grindherstructureringssubcomité (tien leden) ;
- het sociaal grindsubcomité (zeven leden) ;
- subcomité voor het grindonderzoek (tien leden).

Het lid acht deze structuur zeer log. Meer en meer overheidsgelden worden besteed via nieuwe structuren, waarop slechts een geringe parlementaire controle wordt uitgeoefend. Hij maant aan tot waakzaamheid. Tegenover deze voortdurende uitholling en afzwakking van dit parlementair controlerecht, staat een groeiend streven naar een verruiming van de beslissingsbevoegdheid, van de vertegenwoordigers van diverse belangengroeperingen zoals werkgevers- en werknemersorganisaties, SERV, Mina-Fonds. Het lid is van oordeel dat het toekennen van een adviserende bevoegdheid aan specialisten wel van enig nut kan zijn, maar kant zich evenwel met klem tegen de toekenning van een ver doorgedreven beslissingsbevoegdheid aan de diverse belangengroeperingen en verwerpt een verdere versteviging van de syndicale macht.

Voorts twijfelt hij aan de noodzaak van een decretale regeling voor de grindsector. In deze context vestigt het lid de aandacht van de Commissie op de Intercommunale Maatschappij voor Ruimtelijke Ontwikkeling in Limburg (IML). Deze intercommunale heeft als hoofdplicht de bevordering van de heropvulling en herstructurering van de grindputten. De IML wordt gestijfd door de bijdragen van de grindexploitanten. Thans bedraagt deze bijdrage 23 frank per ton. Het lid nuanceert het „vrijwillig” karakter van deze bijdragen aan de IML. Immers, indien de exploitanten deze bijdrage aan de IML niet storten, verleent de Provincie Limburg geen exploitatievergunning. Deze vrijwillige bijdragen aan de IML worden in het ontwerp van decreet omgezet in een grindheffing ten voordele van het grindfonds.

Het lid hekelt vervolgens het financieel beleid van de IML. Niettegenstaande de financiële middelen van de IML prioritair moeten aangewend worden voor de herstructurering en het landschapsherstel, na de definitieve stopzetting van de grindexploitatie, worden belangrijke middelen aan deze doelstelling onttrokken. Hij verwijst naar de uitbouw door de IML van twee luxe-jachthavens, waar vooral Nederlanders en Duitsers aanmeren, aangetrokken door het gunstig fiscaal regime. Het aandeel van de IML in de opvulling van grindputten met eigen financiële middelen is zeer gering. Er werden wel een aantal opvullingen van grindputten verricht, maar dan met de baggerspecie, die vrijkwam ten gevolge van de verbredingswerken aan het Albertkanaal. Hij pleit voor meer klaarheid inzake het bestedings- en beleggingspatroon van de grindbijdragen aan de IML. De financiële reserves van de IML bedragen thans een half miljard frank. Hij toont zich sceptisch ten aanzien van de efficiënte werking van het grindfonds. Hij betreurt dat, ingevolge de manke werking van de IML, het gunstige tewerkstellingseffect van de grindsector, op de rechtstreekse en onrechtstreekse werkgelegenheid in de provincie Limburg, verder afkalft. Deze negatieve trend zet zich vooral door in de transportsector, de betonindustrie en aanverwante sectoren.

In de marge van deze bespreking formuleert dit lid nog een aantal bedenkingen met betrekking tot de Beleidsnota inzake de ontgrinding in het Limburgse Maasland. De tekst van deze Beleidsnota was het resultaat van de besprekingen tijdens drie rondetafelconferenties (14 maart, 19 april en 6 juli 1990) met alle betrokken partijen en belangengroepen. Op 6 juli 1990 gaven zij met een ruime meerderheid hun consensus voor een afbouwscenario tegen 31 december 2005. Deze partijen waren de provincie Limburg, de IML, de GOM, de gemeenten Maaseik, Maasmechelen, Lanaken, het Paritair Subcomité en de milieubeweging. De toenmalige Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, de Boerenbond en Kinrooi en Dilsen onthielden hun goedkeuring.

Met betrekking tot de verschillende afbouwscenario's vraagt het lid aandacht voor het gebied „Armenbos-De Watteringen”, dat op het gewestplan werd aangegeven als reserve grindwinningsgebied, maar waarvan de bestemming zou worden gewijzigd. Twee nieuwe gebieden, namelijk de Boteraker en Meerheuvel zouden daarentegen wél op het gewestplan worden aangeduid als grindgebied. Het lid stelt dat ingevolge deze beslissingen aanzienlijke planschade-eisen (Art. 37 WRO) zullen worden ingediend. Wie zal de financiële last hiervan dragen? Hij citeert artikel 3, § 4, punt 3 van het ontwerp van decreet: „3°. de schadevergoedingen die voortvloeien uit de maatregelen genomen in het kader van dit decreet, en in voorkomend geval, nadat die bevoegde gerechtelijke instanties hierover een in kracht van gewijsde

gegane uitspraak hebben gedaan, komen voor rekening van het grindfonds”. Hieruit volgt, aldus het lid, dat de benadeelden van eventuele gewestplanwijzigingen, via de grindheffing, zelf instaan voor deze planschade. Deze gewestplanwijzigingen zijn nefast en zullen leiden tot een toevloed van beroepen tot nietigverklaring bij de Raad van State en andere rechterlijke instanties en planschade-eisen. Hij kant zich omwille hiervan tegen de wijziging van de gewestplannen, temeer daar er nog twee grindontginningsgebieden beschikbaar zijn.

Wat nu de substitutieproductie betreft, de enige mogelijkheid tot de ontginning van granulaten is het Limburgse Maasland. In Vlaanderen zijn er inzake grindwinning geen alternatieven beschikbaar. Importmogelijkheden bestaan er wel uit Schotland, Nederland, Bovenrijn. Ook zeegrind mag niet verwaarloosd worden. Het wetenschappelijk onderzoek inzake de aanwending van substitutiematerialen (onder andere geëxpandeerde klei) verdient aanmoediging.

Ten slotte verklaart het lid dat dit decretaal initiatief te ingrijpend de grindsector reguleert. Hij pleit eerder voor een responsabilisering van de privé-bedrijven onder controle van de overheid. Vooraf vastgelegde afbouwscenario's staan haaks op de beginselen van de vrije markteconomie, waarbinnen het economisch gebeuren bepaald wordt door prijs en aanbod. Economisch verdient het eerder aanbeveling, aan bedrijven en groeperingen van bedrijven globale grindzones toe te kennen, die dan volgens een afbouwscenario de behoeften dekken tot een vooropgestelde einddatum.

Een ander lid verklaart zeer positief te staan tegenover dit ontwerp van decreet, dat in een regeling voorziet voor de ganse grindsector. Gezien de actuele noden aan grind nog 6 miljoen ton per jaar bedragen is hij er voorstander van, mits redelijke afspraken, deze sector alsnog te reguleren.

Spreker pleit voor een kwaliteitsvolle ecologische en ruimtelijke nazorg voor de vroegere grindgebieden. Er dient niet alleen gedacht aan een ruimtelijke herstructurering van het landschap, maar tevens dringen herstelmaatregelen zich op. Sociale, economische, ecologische en planologische aspecten moeten harmonisch en doordacht samengaan. Met betrekking tot de door dit ontwerp van decreet beoogde wijziging van de gewestplannen, is aldus het lid, de nodige omzichtigheid geboden. Het is immers mogelijk dat aldus precedenten worden gecreëerd. Een eventuele wijziging van de gewestplannen dient te kaderen in het ruimer planologisch referentiekader van de Structuurplanning Vlaanderen en gestoeld worden op een algemene, globale structuurvisie op de gehele ontgrondingsproblematiek. Wat de financiering van de herstructurering betreft, pleit het lid voor meer rechtszekerheid.

Hierop geeft een ander lid volgende verduidelijking. De huidige heffing bedraagt 30 frank per ton. De exploitatievergunning bepaalt wie instaat voor de herstructureringskosten van de vroegere grindgebieden. Ofwel is het de IML, die als tegenprestatie aan de grindexploitant een bijdrage vraagt van 30 frank per ton, ofwel is het de grindexploitant zelf.

Een ander lid oppert een aantal kritische opmerkingen na lezing van het advies van de Raad van State, van 28 maart 1991, uitgebracht over het voorontwerp van decreet „tot oprichting van het Fonds voor de ontginning van de natuurlijke rijkdommen en tot regeling van de grindwinning” (Zie Stuk 565 (1991-1992) – Nr. 1, blz. 48). Uit dit advies blijkt dat : „het invoeren van een grindheffing, zoals geconcipieerd in het ontwerp, zowel problemen kan doen rijzen met betrekking tot artikel 11 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, als met de BTW-richtlijnen van de EEG”.

Spreker argumenteert dat het vervangen van de heffing op de verkoop van grind, door een heffing op de grindwinning, geen oplossing biedt. Grind is een grondstof die gewonnen wordt voor de verkoop. Het lid poneert dat de gewesten en de gemeenschappen geen belastingen mogen heffen ten aanzien van materies die reeds het voorwerp zijn van een nationale belasting („non bis in idem”) zodat de goedkeuring van het ontwerp van decreet, ne varietur, zeker aanleiding zal geven tot de instelling van een beroep tot nietigverklaring bij het Arbitragehof.

Ook in verband met de produktiequota die jaarlijks door de Vlaamse Executieve, per grindwinning worden vastgesteld, maakt spreker enig voorbehoud. De toekenning van deze quota berust op een bewezen activiteit in het recente verleden in de sector (vijftien jaar). Dit houdt de facto in dat „nieuwkomers” niet toegelaten worden omdat deze geen produktievolume tijdens een periode van vijftien jaar zullen kunnen aantonen. Zij zullen aldus ook niet kunnen beschikken over trekkingsrechten met betrekking tot een billijke verdeling van de vrijgegeven grindreserves, vermits deze trekkingsrechten in verhouding staan met het toegewezen produktiequotum.

Het lid vraagt hoe deze regeling te verzoenen is met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet, alsook met het beginsel van de vrijheid van handel en nijverheid. Worden hierdoor de mechanismen van een vrijemarkteconomie niet gefnuikt ?

Het vooropstellen van een einddatum voor de grindexploitatie (afbouwscenario 2005) noopt tot enige omzichtigheid, vermits het vooropstellen van data in een ontwerp van decreet niet altijd leidt tot een weloordachte ruimtelijke en economische ordening. Werd ook terdege rekening gehouden met de repercussie hiervan op de thans reeds toegekende vergunningen die deze einddatum overschrijden ? Het decreet wijzigen van reeds eerder toegekende vergunningen kadt niet in een democratisch staatsbestel en staat haaks op de beginselen van een vrijemarkteconomie. Bouwt men aldus geen schadeclaims in het ontwerp in en raakt men aldus niet aan het beginsel van de continuïteit van het beleid ?

Spreker wenst ook duidelijkheid met betrekking tot de uitvoeringsbesluiten waarvan sprake in de Regeringsverklaring met betrekking tot het ontwerp van grinddecreet. Hij vestigt de aandacht van de Commissie erop dat na de goedkeuring van dit ontwerp door de Raad, de Vlaamse Executieve over een zeer ruime bevoegdheidsdelegatie beschikt. Het verdient aanbeveling dat de Commissie terdege kennis kan nemen van de voorontwerpen van executievebesluit.

Spreker wijst erop dat het ontwerp betrekking heeft op een belangrijke economische sector, namelijk het winnen van materialen ten behoeve van de bouwsector en de betonsector. Gezien de aanzienlijke roofbouw, die door de grindexploitatie op het landschap wordt gepleegd, acht het lid het bijzonder nuttig om over goede economische informatie te beschikken, teneinde deskundig de opportuniteit hiervan te kunnen evalueren.

Het lid merkt op dat met betrekking tot de substitutieproductie een belangrijk aandeel wordt geleverd door de verwerking van de afval van steenkoolcentrales. Wat is de actuele situatie inzake de beschikbare substitutiematerialen en hoe evolueert de aanwending ervan ?

Vervolgens vraagt hij nadere toelichting met betrekking tot het statuut van het grindfonds. Meer bepaald wenst het lid te weten of de discussie met betrekking tot de parastatale A of B zijn beslag zal krijgen in deze Commissie, ofwel of hieromtrent door de ministerpresident zelf een voorstel zal worden geformuleerd.

Spreker merkt op dat de goedkeuring van de artikelen 17, 18 en 25 van het ontwerp van decreet aan de Executieve een ruime armslag verleent om de gewestplannen te wijzigen. Hij bepleit evenwel de integratie van deze wijziging in het breder planologisch referentiekader van de Structuurplanning Vlaanderen. De ontkoppeling en de fragmentaire wijziging van gewestplannen dient te worden vermeden, vermits een dergelijke facetmatige aanpak in Vlaanderen ernstige planologische problemen zal doen rijzen. Er moet volledige duidelijkheid zijn nopens de gebieden. Hij stipuleert dat tijdens de rondetafelconferenties drie belangrijke partners niet akkoord waren met de tekst, die later aan de basis lag van de Beleidsnota van de Vlaamse Executieve van 2 augustus 1990, namelijk de toenmalige Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, de Boerenbond en de gemeenten Kinrooi en Dilsen. Een waardevol en omvangrijk landbouwareaal, gelegen op het grondgebied van de gemeente Kinrooi, in de Maasuiterswaarden, wordt bestemd als grindwinningsgebied. Ook in Dilsen zullen er nieuwe grindwinningsgebieden worden voorzien. Wat de gemeente Maaseik betreft, zal ongeveer 300 hectaren grindwinningsgebied niet meer als dusdanig worden weerhouden. Gezien de belangrijke gevolgen van de goedkeuring van de desbetreffende artikelen 17, 18 en 25 van het ontwerp, is duidelijkheid nopens de draagwijdte van de door de Raad aan de Executieve verleende machtiging zeer wenselijk.

Een volgend lid dankt de minister-president voor de vlugge behandeling van het ontwerp van decreet in deze Commissie.

Op het pleidooi van een lid om de grindsector te laten reguleren door de beginselen van de vrijemarkteconomie, repliceert spreker dat deze vrijemarkteconomie de grindsector niet onberoerd, maar eerder beroerd achterliet.

De strikt economische benadering leidt, aldus dit lid, tot desastreuze gevolgen op het ruimtelijk en ecologisch vlak. De te lage bijdragen van de grindexploitanten aan de IML bemoeilijkte een daadwerkelijke herstructurering van de vroegere grindontginningsgebieden. De financiële reserves van de IML bedragen thans 600 miljoen frank. Gezien de geringe omvang van deze financiële reserves, beperkt de herstructurering zich noodgedwongen tot de omvorming van de nabestemmingsgebieden in drinkwater- en recreatiegebieden, wat resulteert in een verdere inkrimping van het landbouwareaal.

Positief ervaart het lid, dat door de oprichting van een grindfonds, meer financiële middelen vrijkomen voor een weldoordachte herstructurering. Een verhoging van de bijdragen, lastens de grindexploitanten, acht het lid aangewezen. Een stap in de goede richting is, volgens het lid, dat de afgifte van de exploitatievergunningen slechts gebeurt op basis van een goedgekeurd structuurplan, en na de verwerving van de gebieden door de GOM. Het ontwerp-decreet tempert aldus de nefaste neveneffecten van een ver doorgedreven vrijemarkteconomie.

Spreker wijst erop dat het voorliggende ontwerp de resultante is van de tekst, waarover door alle partijen van de rondetafelconferentie een ruime consensus werd bereikt.

Op vraag van een lid wordt verduidelijkt dat de afwijzende houding van de Belgische Boerenbond ingegeven werd door de bezorgdheid inzake de bescherming van en tegen een'''' verdere inkrimping van het landbouwareaal.

Het lid ervaart de oprichting van een grindfonds en een sociaal grindcomité als positief. Het sociaal grindcomité zal



zich vooral bezighouden met de sociale begeleidingsmaatregelen ten aanzien van de afvloeiende werknemers, bij de omschakeling van de grindwinningsector. Door de oprichting van het grindonderzoekscomité zullen nieuwe impulsen gegeven worden aan het wetenschappelijk onderzoek voor de ontwikkeling van grindsubstituten en van de commercialisering en het gebruik ervan.

Wat de door dit ontwerp-decreet beoogde gewestplanwijziging betreft na de aanneming van de artikelen 17, 18 en 25 van het ontwerp, verklaart spreker dat hij hiertegen niet gekant is om verschillende redenen. Door de aanneming van de artikelen 17, 18 en 25 kunnen aldus fundamentele fouten uit het verleden rechtgezet worden die werden begaan bij de opmaak van het gewestplan Limburgs Maasland en waartegen thans nog een beroep tot nietigverklaring hangende is bij de Raad van State.

De bewuste gebieden onder meer Armenbos-De Wateringen zijn thans in het gewestplan ingetekend als reservegebieden en niet als effectieve ontginningsgebieden. Tal van gronden, gelegen in het gebied Armenbos-De Wateringen, zijn nu reeds bij wijze van speculatie, door de grindexploitanten verworven. Spreker betwijfelt dat een speculatieve verwerving van gronden in een reservegebied, de indiening van schadeclaims rechtvaardigt. Het lid stipt aan dat een gewestplanwijziging kan resulteren in een ecologische meerwaarde voor de ganse Maasvallei. Het gebied Armenbos-De Wateringen is ecologisch veel waardevoller als de thans voorgestelde gebieden. Om al deze redenen kant het lid zich niet tegen een wijziging van de gewestplannen.

Hij verklaart positief te staan ten opzichte van het ontwerp omdat het een waardevolle aanzet kan geven aan de oplossing van de ontgrindingsproblematiek. Het ontwerp reikt een ruimtelijke structuurvisie aan met een terdege onderbouwde financiële structuur en draagt aldus bij tot een ecologische, economische en sociale meerwaarde voor het Limburgse Maasland.

Een lid vraagt zich af of de 60 miljoen ton grind, vermeld in de memorie van toelichting als zijnde het totaal produktievolume nog te ontginnen tot uiterlijk 2005, slaat op 60 miljoen ton valleigrind, of zoekt men deze 60 miljoen ton ook in de gebieden die berggrind bevatten ? Moet deze 60 miljoen ton grind ontgonnen worden in de Maasvallei, of mag men hiervoor ook het berggrind aanspreken ? Het lid meent dat het antwoord hierop indicatief kan zijn bij de beoordeling van de opportuniteit van een gewestplanwijziging. De 60 miljoen ton zou immers evengoed ontgonnen kunnen worden in de thans voorziene gebieden (valleigrindstreek en berggrindstreek).

De minister-president neemt akte van de gemaakte opmerkingen. Hij zal er over nadenken en nodigt ook de politieke fracties uit zich nog eens te bezinnen en overleg te plegen teneinde de standpunten dichter bij mekaar te brengen.

### **3. Tweede algemene bespreking op 2 februari 1993**

Sinds de eerste algemene bespreking is er, zoals gevraagd, overleg gepleegd wat resulteert in de indiening van een reeks amendementen door de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans. (Stuk 154 (BZ 1992) – Nr. 2) Vooraleer de bespreking van deze amendementen bij de artikelsgewijze bespreking aan te vatten krijgen de leden de gelegenheid om hun al dan niet bijgestuurde visie toe te lichten in een tweede algemene bespreking.

Vanuit zijn grote betrokkenheid met een van de grindgemeenten, wenst een lid nogmaals de specifieke problematiek van de grindwinning in het Maasland te schetsen. Zijn gemeente is in grote mate getekend door deze economische activiteit. In de afgelopen dertig jaar en zeker in de beginperiode is er op het stuk van de herstructurering zeer weinig gebeurd. Sedert de oprichting van IML in 1970 werd gelukkig wel werk gemaakt van een systematische herstructurering. Dit gebeurde weliswaar slechts op vrijwillige basis. De ontgrinders sluiten een contract af met IML waarbij deze hun herstructureringsplicht afkopen door een afdracht in het grindfonds te storten. Op deze wijze heeft IML tot nog toe bijna twee miljard aan herstrureringsgelden ontvangen van de ontgrinders, waarvan reeds 1,1 miljard besteed aan tal van nabestemmingswerken. IML beheert nu 993 hectaren waarvan reeds 330 ha zijn aangevuld. Er blijft nog een gebied van ongeveer 600 ha. te herstructureren.

Wat is nu het prangende probleem met de grindontginning? In de gewestplannen van het Limburgs Maasland zijn onvoldoende ontginningsgebieden voor ontgrinding voorzien om aan het huidige productiepeil verder te kunnen ontginnen. Na jarenlang overleg werd dit dossier pas in 1990 structureel aangepakt en bereikte men na drie rondetafelconferenties een quasi-consensus rond de afbouw van de grindexploitatie tegen 2006 waarbij nog een totale produktie van 60 miljoen ton mag worden ontgonnen. Zeer belangrijk is ook dat men het principe aanneemt dat de gebiedsaanduiding zal gebeuren op basis van de te creëren ecologische winst met name door aan gebiedsherschikking te doen. Zoals de commissie weet was er na de rondetafel geen consensus over de aanduiding van de gebieden op basis van economische winst. De twee gemeenten die in aanmerking zouden komen voor nog verdere ontgrinding gingen hiermee niet akkoord.

Bij verdere ontgrinding zouden vooral in de kerkdorpen Geistingen, Ophoven en Kessenich 150 hectaren ontgrind worden en dit voor een groot deel in een nog gaaf patrimonium. Deze leefgemeenschappen komen onder een onhoudbare druk. Daarbij komt dat een nabijgelegen natuurgebied ook veel van zijn waarde verliest door de aantasting van de waterhuishouding.

Ondanks deze grote bezwaren, meent het lid dat er, mits de nodige garanties dat er werk wordt gemaakt van de nabestemming, toch best een decreet wordt gestemd dat een juridische basis geeft en duidelijke krijtlijnen voor de grindwinning.

Welke zijn nu de garanties die volgens het lid voor de gemeente Kinrooi moeten worden ingevuld?

1. Het grindfonds kan slechts voor het grootste deel aangewend worden voor het herstel van het landschap.
2. Het grindfonds wordt enkel aangewend voor het herstel van het landschap in de grindgebieden die in uitvoering van dit grinddecreet nog zullen ontstaan.
3. De heffingen voor het grindfonds worden aangepast in functie van de kostprijs van het te realiseren landschapsherstel.
4. In de exploitatievoorwaarden zal bepaald worden dat ontgrinden en landschapsherstel in een samengaand scenario moeten worden gerealiseerd.

Het is belangrijk, aldus het lid, te verduidelijken dat op grond van de wijze waarop deze vier voorwaarden in het ontwerp van decreet worden ingebouwd, de houding van bovengemelde gemeenten en gemeenschap ten aanzien van het voorliggende ontwerp van decreet wordt bepaald.

Het lid hoopt dat ook de uitvoeringsbesluiten uiting zullen geven aan de viervoudige zorg. Zodoende zal het nog te ontgrinden gebied enkel worden aangesneden met daarbij een maximale garantie op maximale opvulling, en de herstructurering tot natuurontwikkelingsgebieden en landbouwgebieden.

Een tweede lid verklaart dat het voorliggende ontwerp van decreet legistiek gezien verouderd is en wellicht achterhaald. Het werd ingediend in oktober 1991, op basis van een quasi-consensus die bereikt werd in besprekingen die plaats hadden in het voorjaar van 1990. Deze historische consensus is inmiddels voorbijgestreefd. Dit bleek trouwens reeds uit de fundamentele kritiek die bij de eerste algemene bespreking tot uiting kwam. De amendementen die nu worden ingediend zijn zeker niet van die aard dat zij deze historische consensus zouden bevestigen, wel integendeel. Het lid meent dat het in de gegeven omstandigheden zinnig zou zijn de rondetafel opnieuw bijeen te roepen. Zo zal blijken of de consensus nog aanwezig is.

Een tweede suggestie is het houden van een hoorzitting met de partners van de rondetafel. De commissie kan dan zelf oordelen over de ingenomen standpunten.

Een derde lid wijst op het belang van het voorliggende decreet dat het hele Maasland beroert. De bevolking neemt de gevolgen van de grindwinning niet meer en ook niet het gebrekkige natuurherstel. De ontgrindingen in de alluviale vlakke van de Maas roepen al jaren weerstanden op bij vele Maaslanders die in toenemende mate geconfronteerd worden met verwoeste landschappen, enorme grindgaten en bedreigde dorpskernen.

De minister-president bevestigt dat hij ter plaatse poolshoogte is gaan nemen van de toestand. Men kan er niet achteloos aan voorbijgaan.

Het lid verheugt zich over het begrip vanwege de overheid voor de weerstanden die de grindwinning oproept. Een van de basisopties van het gewestplan, vastgelegd in 1980, was dan ook de stopzetting van de ontgrinding in de alluviale vlakten van de Maas. De weerstand in de nieuw aangeduide reservegebieden was groot. Ook weigerden de grindbedrijven hun wingebieden in de Maasvallei te verlaten. Bovendien is bij de Raad van State nog een procedure aanhangig met betrekking tot het gebied De Wateringen-Armenbos.

De op het gewestplan voorziene reservezones in Maaseik zullen worden geschrapt. De door het gewestplan beschermde zones in de gemeenten Kinrooi en Dilsen worden opnieuw voorgesteld als ontgrindingszones.

Toch heeft de grindovereenkomst, die onder impuls van de vorige minister werd afgesloten, zeker positieve aspecten :

- het vastleggen van een einddatum voor de ontgrinding ;
- de toezegging dat zou worden onderzocht hoe groot de grindvoorraden in de vroeger vergunde gebieden zijn ;
- de oprichting van een grindfonds dat effectief gelden zou besteden voor de herstructurering van de ontgrinde gebieden en dat ook voorziet in een degelijke afvloeiing van het personeel. De IML heeft deze aangelegenheid sterk verwaarloosd.

Het zwakke punt in het overleg was duidelijk het ontbreken van degelijk studiemateriaal nodig om verantwoorde beslissingen te treffen. Ook dit lid meent dat moet gewezen worden op het gebrek aan consensus bij het grindoverleg. De beide geciteerde gemeenten, de Belgische Boerenbond

en ook de milieuverenigingen, zowel de plaatselijke als de overkoepelende, gingen duidelijk niet akkoord.

Ook de inwoners van de getroffen kernen als Kessenich en Geistingen hebben bij vorige vergunningsaanvragen massaal plannen tot het ontgrinden van de Boterakker afgewezen. Zij werden in dit verzet gesteund door gemeentebestuur en Bestendige Deputatie. Men kan dus helemaal niet uitgaan van een consensus.

De voorgestelde regelingen zijn op maat gesneden van de ontgrinders van Nederlandse origine. Zij werken veelal met Nederlandse werknemers, overwegend met Nederlandse baggermolens, vaak oud materiaal dat veel geluidshinder veroorzaakt en via Nederlandse binnenschippers, die het grind naar Nederland exporteren en daar op de markt brengen.

Het is onaanvaardbaar dat Vlaanderen moet opdraaien voor de afbouw van de grindwinning in Nederland en dat daarvoor ook onze gewestplannen dienen te worden gewijzigd.

Het wijzigen van de thans door het gewestplan beschermde zones werkt de rechtsonzekerheid in de hand en dit ten nadele van de gewone man.

Het is ook onaanvaardbaar dat door het gewestplan als waardevolle landbouwgebieden aangeduide zones gelegen in de directe omgeving van de woonkernen, en natuurgebieden voor ontgrinding worden vrijgegeven. Het unieke Vijverbroek, met van water afhankelijke unieke flora, wordt met ontgrinding bedreigd.

Gezien het ontbreken van essentiële informatie wordt de bespreking van het decreet best verdaagd tot voldoende gegevens bekend zijn over

- de voorraden in de bestaande winningen (de resultaten van de studies hieromtrent zijn nooit vrijgegeven) ;
- de juiste exportcijfers ;
- de mogelijkheden die minder milieubelastende vervangproducten zoals zeegrind en kalksteen bieden ;
- de mogelijkheden van gerecycleerd bouwpuin.

Immers studies wijzen uit dat het grind gebruikt in de wegenbouw voor 100 % kan worden vervangen door puin en voor de betonwarenindustrie kan grind voor 20 % door andere producten worden vervangen. Het ligt dan ook voor de hand dat de behoefte aan grind verder afneemt en kan verminderd worden waardoor gebieden kunnen worden gespaard. De overheid moet het gebruik van alternatieve producten stimuleren door een positieve discriminatie ervan. Het is ontoelaatbaar dat het milieu zwaar wordt aangetast en dat geschikte vervangmaterialen gewoon worden gestort.

Het lid pleit voor een degelijk voorafgaand onderzoek naar de werkelijke noden van de Belgische en Vlaamse markt en naar de alternatieve mogelijkheden om daarin te voorzien. De kosten van deze studies kunnen worden gedragen door IML dat over grote financiële reserves beschikt. Terzelfdertijd kunnen onderzoeken worden uitgevoerd naar de gevolgen van de ontgrinding op het landschap en het menselijk milieu. Deze onderzoeken kunnen best aan een college van onafhankelijke deskundigen worden toevertrouwd. In afwachting dient een vergunningsstop te worden gehandhaafd die zeker overbrugbaar is vanuit de depots en vanuit de uitvoer. Zeer zeker kan geen sprake zijn van een nieuwe vergunning in de omgeving van het Vijverbroek, vooraleer de lopende rangschikkingsprocedure is afgewerkt en beschermende maatregelen zijn getroffen.

Tenslotte wil het lid enkele voorstellen doen die hij later onder de vorm van amendementen zal indienen

1. Een grindakkoord dient gedragen te worden door een consensus van alle betrokken instanties, ook de plaatselijke en overkoepelende milieuverenigingen van het Maasland.

2. Het is nodig dat er een exacte opgave komt van de nog aanwezige voorraden in de effectieve grindzones. Dit is tijdens de rondetafelconferentie trouwens beloofd. Deze voorraden zouden moeten in mindering gebracht worden van de 60 miljoen ton grind die tot einde 2005 nog mag worden ontgonnen. In de effectieve grindwinningsgebieden is nog heel wat voorraad aanwezig die dreigt verdoezeld te worden en pas na 2005 zal aangesproken worden.

3. De bij decreet te bepalen hoogte van de afdracht per ton grind moet worden bepaald in functie van de taken van de drie subcomités, zeker wat de milieunabestemming en de sociale opvolging betreft.

4. Ook een Euregionaal overleg tussen Vlaanderen, Nederland en Duitsland lijkt aangewezen in deze aangelegenheid.

5. Het gebruik van alternatieve materialen moet worden gestimuleerd zeker wat wegenbouw betreft.

6. De cultuurhistorische landschappelijke waarde van de streek dient maximaal te worden gevrijwaard en zeker hersteld.

Een vierde lid herhaalt dat hij zich, net zoals bij de eerste algemene bespreking, enkel kan verheugen over het feit dat nu eindelijk het ontwerp van grinddecreet wordt gefinaliseerd.

Hij begrijpt het standpunt van beide vorige sprekers helemaal niet. Noch vanuit economische, noch vanuit ecologische invalshoek, noch vanuit de tewerkstelling is het uitstellen van het grinddecreet een goede zaak. Men schijnt niet te beseffen wat er op dit ogenblik in het **Maasland** gaande is. Er zijn quasi geen grindexploitanten meer die over de juridisch volkomen sluitende exploitatievergunningen beschikken. Niettemin hebben zij een tewerkstellingspotentieel dat dreigt werkloos te worden. Zodoende dreigt de sector naar de illegaliteit te verglijden. Het lid vreest dat thans ontgrindingen aan de gang kunnen zijn waarvoor niet de vereiste vergunningen zijn afgeleverd.

Ook de Maaslandse bevolking begrijpt niet goed waarom dit zolang duurt. Er ontstaat een zekere onrust. In 1990 kwam men na een rondetafelconferentie tot een **quasi-consensus**. Thans schrijven wij 1993 en nog steeds ontbreekt de wettelijke basis om de ontgrindingsactiviteiten verder te zetten. Het lid verzet zich tegen het vooruitschuiven van deze discussie, en dit in het belang van alle betrokken groepen en ook in het belang van het algemeen nut.

Overigens werd de discussie in 1990 op gang gebracht omdat er toen haast geen effectieve grindwinningsgebieden meer voorradig waren. Men was dringend toe aan uitwijking naar de reservegebieden. Het is vanuit de vaststelling dat hierdoor ecologisch zeer waardevolle gebieden zouden worden aangesneden — die bovendien sterk gecontesteerd werden — dat men besliste alle partijen rond de tafel te brengen,

Er was toen al heel wat studiewerk verricht in tal van werkgroepen waarbij een aantal van de hier gestelde vragen een antwoord kregen. Men weet b.v. hoeveel grind er aanwezig is.

Ook de overkoepelende milieubeweging werd mee uitgenodigd en heeft zich in de consensus kunnen terugvinden. De werkgevers en werknemers hebben zich eveneens hierbij aangesloten. Er is een belangrijke doorbraak in dit dossier, nl. dat de grindexploitanten eindelijk akkoord gaan met het feit dat einde 2005 ook het einde betekent voor de ontgrinding.

Eindelijk is er ook voor de Maaslandse bevolking een einde voor de overlast in zicht. Tegelijk weet men dat de tewerkstelling in deze sector uiteindelijk te loor zal gaan, maar krijgt men de tijd om aan reconversie te doen.

Het lid verheugt zich over het feit dat de gemeente **Kinrooi** — weliswaar onder bepaalde voorwaarden — nu toch akkoord gaat met de regelingen in het ontwerp van decreet vervat. Hij meent dat deze voorwaarden in het belang van alle nog te ontgrinden gebieden moeten worden nageleefd. Daarom diende hij mede de amendementen in die het ontwerp op dit punt verbeteren.

Het lid besluit nu met te stellen dat men in 1990 een goed initiatief nam. Een belangrijk gebied in het **Maasland** wordt gevrijwaard van grindwinning. Belangrijk is dat ecologische motieven bepalen waar wel en waar niet wordt ontgrind. Het ontwerp van decreet biedt rechtszekerheid aan alle partijen en stimuleert ook het zoeken naar alternatieven. Het lid hoopt dat het zo snel mogelijk wordt goedgekeurd in het belang van alle betrokken groepen. Tot slot hoopt hij dat het belangrijk gebied **Armenbos** — De Wateringen zal gevrijwaard worden.

De Voorzitter stelt vast dat zich in de bespreking twee strekkingen aftekenen. De ene dringt aan op een spoedig goedkeuren van het ontwerp ; de tweede dringt aan op uitstel en bij komend onderzoek.

De minister-president verwijst naar zijn standpunt verwoord in de eerste algemene bespreking en het Regeerakkoord waarin staat dat het grinddecreet bij voorrang dient behandeld te worden.

Een regulatie van de sector moet het mogelijk maken binnen een bepaald tijdsbestek een afbouw te realiseren.

Verder deelt ook de Vlaamse regering de zorg voor het leefmilieu die in dit dossier zeer bepalend is. De minister-president herinnert aan de krachtlijnen van het ontwerp van decreet zoals geschetst in de eerste algemene bespreking.

Hij verklaart dat hij tweemaal de betrokken streek uitgebreid heeft bezocht en kennis kreeg van alle betrokken aspecten. Het viel hem daarbij op dat men niet ongebreideld verder kan ontginnen. Toch zag de minister-president ook zeer goede voorbeelden van herstructurering, sommige gebieden waren er wellicht beter aan toe dan voordien.

Ook de aspecten werkgelegenheid, werkzekerheid en werkloosheid van 700 werknemers spelen in dit dossier en hiervoor moeten sociale maatregelen uitgewerkt worden.

Tenslotte is er de substitutie van de materialen waar ernstig werk van zal worden gemaakt. De minister-president vertrouwt erop dat de industrie al haar creativiteit zal aanwenden om prospectief andere nieuwe paden te bewandelen.

De minister-president besluit dat er behoefte is aan snelle duidelijkheid. De slechtste oplossing is zeker deze van een lange concertatie zonder uitzicht op een effectieve besluitvorming in een decreet.

Een lid beaamt dat het grindoverleg al te lang heeft geduurd. Er moet inderdaad duidelijkheid komen. Maar er werd sinds 1990 tot 1993 reeds tijd genoeg verloren. Waarom niet nu nog even de tijd nemen voor een gesprek waarbij milieuverenigingen, vakbonden, ontgrinders en gemeenten worden gehoord? Zodoende kan men controleren of de destijds bereikte quasi-consensus nog steeds aanwezig is en of de amendementen hierin passen.

Een ander lid repliceert dat, wat de herziening van de gewestplannen aangaat, nog een wettelijke concertatie zal moeten worden gehouden waarbij alle betrokken partijen hun zeg kunnen hebben.

Het eigenlijke corpus van het ontwerp van decreet, met name de oprichting van een grindfonds, is een gegeven dat niet wordt gewijzigd. Waarom zou er hierover nog een extra-overleg moeten zijn?

De grote lijnen van het ontwerp van decreet zijn goed en evenwichtig. Elkeen zou het kunnen bijsturen en daarbij het laken naar zijn kant halen. Maar dit is niet de bedoeling van een consensus.

Het lid wil het ontwerp van decreet daarom goedkeuren en ziet niet in wat nog verder overleg zou kunnen opleveren. Er zijn in het decreet twee belangrijke grote principes waarover iedereen het eens is en die geen uitstel wettigen met name de oprichting van een fonds en de einddatum voor de ontgrinding. Deze consensus mag nu niet langer in het gedrang worden gebracht.

De Executieve moet, na de goedkeuring van het decreet, zo snel mogelijk met de concreter ordening van de sector in dit gebied van wal kunnen steken.

Dat de bevolking duidelijkheid betracht, wil een ander lid wel toegeven, toch acht hij het nuttig dat de betrokken instanties alsnog zouden gehoord worden en dan zeker de milieuverenigingen in verband met de bedreigde gebieden.

De Voorzitter begrijpt dat de filosofie van het grinddecreet zo is opgevat dat er in een begeleidingsproces voortdurend contact met de betrokken groepen en bevolking zal zijn. Dit belet niet dat er inmiddels duidelijkheid en zekerheid komt over de grote principes.

De minister-president steunt de voorzitter in deze vaststelling. Als dit decreet, technisch bijgesteld door de ingediende amendementen, is goedgekeurd, dan moeten nog tal van maatregelen worden genomen. De betrokkenheid van tal van groepen is hierbij zeer groot. Diverse artikelen tonen dit aan.

Wat de opmerking van een lid met betrekking tot de Euregio's betreft, verklaart de minister-president dat de gesprekken hieromtrent zijn opgestart.

Een lid verklaart dat de meeste commissieleden goed weten wat de stemming in het Limburgs Maasland is. Een belangrijke groep, met name de ontgrinders, zijn niet meer zo tevreden met het gesloten akkoord. De ontgrinders wordt verweten de Maasvallei in een gatenkaas te hebben herschapen. En wat met de gemeenten die gretig de grindwinning binnenhalen omwille van de interessante belastingen erop?

De IML, die tot taak had aan grindherstructurering te doen in ruil voor de grindafdrachten, kweet zich niet op succesvolle wijze van haar taak. Dank zij het feit dat het Albertkanaal diende te worden verbreed konden toch nog enige grindgaten worden gedicht. Het lid wil dit onderstrepen om de gewekte indruk, dat er slechts één zondebok is in dit dossier, te ontzenuwen. Er is een collectieve schuld.

Het lid wil weten of het waar is dat de Nederlanders, die ook getroffen worden door een grindafbouwschema met einddatum conform de beleidsnota „Gegronnd ontgronden”, deze einddatum nu hebben losgelaten. Dit zal voor gevolg hebben dat het Belgische grind tot 2006 massaal door Nederlanders naar Nederland zal worden afgevoerd om dan na 2006 tegen woekerprijzen in België te worden ingevoerd en verkocht.

De minister-president bevestigt dat men in Nederland is afgestapt van de afbouw van de grind zoals die gebonden was aan een bepaalde termijn. In de beleidsnota „Gegronnd ontgronden” wordt deze datum omgezet in een quantum.

Het lid bevestigt dat dit juist zijn vrees voedt, De Nederlanders die nu Noord-Limburg exploiteren zullen hun eigen reserves sparen door zo veel mogelijk in België te ontgrinden en later hun reserves op de Belgische markt te brengen. Dit brengt onze ganse strategie in het gedrang.

De medewerker van de minister-president verduidelijkt dat men in Nederland dit jaar nog start met het Stevol-project dat 25 miljoen ton betreft. Verder beoogt men nog 35 miljoen ton te ontginnen in het Maasproject met de creatie van een landschap langsheen de grensrivier de Maas. Samen komt dit op 60 miljoen ton. Het Vlaamse Gewest heeft vanzelfsprekend het Nederlands ontgrindingsritme niet in de hand. Hoe dan ook men dringt van Nederlandse zijde sterk aan om samen met Vlaanderen een overeenkomst te treffen met betrekking tot de natuurontwikkeling langsheen de Maas. Er zijn onderhandelingen aan de gang tussen Vlaanderen en Nederland, nu in de Benelux Subcommissie-Oost van Ruimtelijke ordening en leefmilieu.

Een lid meent dat tot nog toe geen overtuigende argumenten werden gehoord om de bespreking op te schorten voor verdere concertatie. Ook Nederland zoekt naar de juiste formule die sterk op onze oplossing gelijkt. Spreker juicht ook het landschapsherstel toe dat nu door **grensoverschrijdende** samenwerking wordt aangepakt.

De medewerker van de minister-president voegt hier nog aan toe dat het Vlaamse Gewest bepaalde ingrepen in het grensgebied met Nederland kan laten stilleggen. Dit conform het Maasverdrag dat bepaalt dat er binnen de thalweg langs een strook van 150 m geen reliëfwijzigingen of bouwwerken mogen gebeuren, zonder toestemming van het buurland.

Van Vlaamse zijde zullen benevens de MER ook de Nederlandse projecten van dichtbij worden gevolgd.

De Voorzitter besluit dat dit toch een zeer belangrijke sleutel is waarover het Vlaams Gewest beschikt om het **grind**-beleid te vrijwaren.

Op verzoek van een lid wordt toch nog aangedrongen op het houden van een hoorzitting. Dit voorstel krijgt niet de volstrekte meerderheid in de commissie zodat het niet in aanmerking wordt genomen.

De commissie gaat over tot de artikelsgewijze bespreking en beslist eenparig dit te doen op basis van de door de taalraadsman voorgestelde verbeterde tekst.



#### 4. Artikelsgewijze bespreking

##### HOOFDSTUK 1

##### Algemene bepalingen

##### Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 12 stemmen.

##### Artikel 2

Dit artikel somt een aantal definities op. Bij amendementen van de heren Brouns, Didden, Vernassen en Schuermans (Stuk 154 (BZ 1992) — Nr. 2) worden een aantal definities verfijnd en andere toegevoegd. De minister-president verklaart, na kennisneming van de amendementen, dat zij de filosofie van het ontwerp niet op de helling zetten, maar integendeel verfijnen. Hij verzet zich derhalve niet tegen deze amendementen.

— Een eerste amendement betreft een precisering van de definitie van het grindfonds. Voor de duidelijkheid wordt gesteld dat dit fonds uitsluitend slaat op de grindwinningen en niet op de ontginning van andere natuurlijke rijkdommen. Dit amendement wordt met 13 stemmen eenparig aangenomen.

— Een tweede amendement strekt ertoe het Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie dat bevoegd is voor het ontginningsbeleid als „het Bestuur” in het decreet te vermelden. Deze definitie wordt eveneens eenparig goedgekeurd.

— Een derde amendement voert de GOM als definitie in. In dit onderhavig ontwerp van decreet staat deze afkorting voor de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij van de provincie Limburg. Het amendement wordt eenparig goedgekeurd.

— Een vierde amendement verfijnt het begrip „grind”. Het is onontbeerlijk dat de korrelgrootte van het grind op 4 mm op uniforme wijze wordt vastgesteld. Dit gebeurt door het voorschrijven van de maaswijdte van de door het Bestuur aanvaarde zeven. De maaswijdte moet 4 mm bedragen. Om interpretatiemoeilijkheden te vermijden wordt bovendien bepaald dat de fracties die de 4 mm overlappen eveneens als grind worden beschouwd. Zo bijvoorbeeld de fractie 2-8, die als keurgrind wordt verkocht.

Een lid doet opmerken dat de gebruikelijke naam voor de fractie 2-8 — in de toelichting keurgrind genoemd — „split” is. De minister verduidelijkt dat de 2-8 fractie wordt verkocht als grind. Teneinde de grindheffing hierop mogelijk te maken is het nodig te specificeren dat de gehele fractie — ook zij die een korreldikte heeft kleiner dan 4 mm voor 100 percent als grind wordt beschouwd.

— Een vijfde amendement voert de definitie van breekzand in. Dit is de fractie van gebroken grind die wel door een zeef met maaswijdte van 4 mm gaat.

Thans wordt de 0-5 fractie niet als grind beschouwd. De bedrijven zullen dus de zeven met maaswijdte van 5 mm dienen te vervangen door zeven met een maaswijdte van 4 mm.

Beide amendementen beogen duidelijkheid zodat de controle op de toepasselijkheid van de grindheffing effectief mogelijk is.

De commissie neemt de amendementen houdende de definitie van grind (sub 5°) en breekzand (sub 6°) aan met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

— In de oorspronkelijke definitie van grindwinning wordt voorgesteld de woorden „alsook elke ontginning met een produktie van meer dan 25.000 ton grind per kalenderjaar” weg te laten. Deze toevoeging verruimt nodeloos het toepassingsgebied. Naast het begrip grindwinning (sub 9°) wordt het begrip grindwinning als nevenproduktie (sub 10°) ingevoerd. Dit laatste begrip omvat de ontginningen van natuurlijke grondstoffen waarvan het percentage grind minder dan 50 percent bedraagt. Deze grindwinningen kunnen vrijstelling van heffing genieten. (zie artikel 22)

Het amendement houdende de bepaling van grindwinning (sub 9°) wordt eenparig aangenomen. Het amendement houdende de bepaling van grindwinning als nevenproduktie (sub 10°) wordt aangenomen met 11 stemmen bij 1 onthouding.

— Tenslotte wordt bij amendement (sub 11°) het begrip nieuwe grindwinningsgebieden ingevoerd, zijnde gebieden waarvoor bouwvergunning — voor de wijziging van het reliëf — noch milieuvergunning zijn afgeleverd bij de inwerkingtreding van het decreet. Dit betekent, aldus de indieners van het amendement, dat grindwinningen die thans deze vergunningen niet kunnen voorleggen moeten beschouwd worden als nieuwe grindwinningsgebieden. Ter stemming gelegd wordt dit amendement goedgekeurd met 10 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Ingevolge de aanneming van bovengemelde amendementen, worden eveneens bij amendement een aantal herschikkingen voorgesteld. De definities oorspronkelijk vermeld sub 4°, 5°, 8° en 9°, worden respectievelijk vernummerd naar 7°, 8°, 12° en 13°. Deze vernummering gebeurt eenparig.

Het geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

## HOOFDSTUK II

### Het grindfonds

#### Artikel 3

Dit artikel regelt het statuut van het grindfonds. Het wordt opgericht als een instelling van openbaar nut van categorie A in de zin van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

De minister-president verklaart dat men expliciet voor deze rechtsvorm heeft gekozen. Zodoende zijn de **grindheffingen** duidelijk herkenbaar en afgescheiden terug te vinden en kunnen zij als dusdanig aangewend worden voor de gestelde doelstellingen. In tegenstelling tot de belastingen die gezien het universaliteitsprincipe voor alle overheidsuitgaven kunnen aangewend worden, dient de bestemming van de middelen voortkomend uit de heffingen duidelijk afgelijnd te zijn. De heffingsplichtige weet waarvoor hij betaalt vermits de uitgaven die door het grindfonds worden gedekt uitdrukkelijk zijn geaffecteerd.

De minister-president doet uitdrukkelijk voor het verslag noteren dat de opbrengst van de grindheffingen exclusief voor het grindfonds en bijgevolg exclusief voor de werking van het grindcomité en de drie subcomités zal aangewend worden.

Op de vraag waarom werd geopteerd voor een instelling van openbaar nut van categorie A en niet voor een van categorie B, antwoordt de minister-president dat hij vanuit de zorg om een zuinig en zindelijk beheer geen voorstander is van een verdere toename van instellingen van openbaar nut van categorie B.

Op dit artikel worden een aantal amendementen ingediend. Een eerste amendement van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans brengt een wijziging aan in de opsomming van de middelen en de uitgaven van het grindfonds.

In de oorspronkelijke tekst werden ook de op 31 december 1991 beschikbare vastleggings- en ordonnanceringsaldi op basisallocatie 51.04.66 van programma 66 van de algemene uitgavenbegroting als middelen voor dit fonds aangemerkt.

Vermelde basisallocatie heeft een ruimer toepassingsveld dan enkel de grindwinning. Hetzelfde geldt voor de uitgaven die het grindfonds voor zijn rekening zou moeten nemen, met name „§ 4, 2° de uitstaande verbintenissen lastens basisallocatie 51.04.66 van de algemene uitgavenbegroting”.

Deze hebben niets met de opdracht van het fonds te maken. De verwijzing naar enerzijdsaldi op en anderzijds verbintenissen lastens basisallocatie 51.04.66 op programma 66 van de algemene uitgavenbegroting dient te worden weggelaten in § 3 en § 4 van artikel 3. Zij stemmen overigens niet overeen met het principe van de duidelijk afgescheiden oorsprong en aanwending van de middelen van een begrotingsfonds zoals bepaald in § 1 van artikel 3.

Een begrotingsfonds kan enkel werken met zogenaamde variabele kredieten, dat wil zeggen toegewezen ontvangsten, ingeschreven in de middelenbegroting.

De commissie stemt met 10 stemmen tegen 1 onthouding de weglating van de 2° in § 3 en § 4 van dit artikel. De 3° van § 3 wordt vernummerd naar 2° mits aanpassing van de woorden „overeenkomstig 1”. Deze wijziging wordt eveneens aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Op § 4, 3° liggen twee amendementen voor.

Een amendement van de heer Vautmans strekt ertoe dit punt — dat onder meer bepaalt dat het grindfonds de schadevergoeding voortvloeiend uit de maatregelen genomen in het kader van dit decreet voor zijn rekening neemt — weg te laten. (Stuk 154 (BZ 1992) — Nr. 2)

Het is onaanvaardbaar dat ook de planschade ten gevolge van gewestplanwijzigingen zou moeten worden vergoed vanuit het grindfonds.

Van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans ligt een amendement voor dat de formulering van § 4, 3° aanzienlijk beperkt. Zij stellen voor te schrijven : „de schadevergoedingen met uitsluiting van deze die afkomstig zijn van gewestplanruil of klassering als landschap van ontginningsgebieden”.

Deze vormen van schadevergoeding worden immers volgens een geëigende procedure overeenkomstig andere wetten geregeld. Het grindfonds kan hiervoor niet worden aangewend. Dit amendement komt tegemoet aan de zorg verwoord door de heer Vautmans in zijn amendement.

Deze laatste trekt zijn amendement in. Hij waarschuwt de commissie ervoor dat het rangschikken als landschap, als middel om een gebied te beschermen, geen wijziging aan de door het gewestplan aangegeven bestemming van dit gebied mag aanbrengen. Recente rechtspraak van de Raad van State heeft dit aangetoond.

Ter stemming gelegd wordt het amendement van de heren Brouns C.S. tot invoeging van een nieuwe tekst sub § 4, 3<sup>o</sup> aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Op § 5 wordt eenparig een amendement van dezelfde auteurs aangenomen dat de geciteerde artikelen 4 en 8 vervangt door de artikelen 5 en 9. Het gaat om die artikelen waarin sprake is van adviezen van het grindcomité.

Artikel 3 wordt, aldus geamendeerd, aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

#### AFDELING 1:

##### Middelen van het Grindfonds

###### Artikel 4

De commissie neemt eenparig het amendement van de heren Brouns C.S. aan dat de titel van Afdeling 1 „Middelen van het grindfonds” vervolledigt tot „Aanwending van de middelen van het grindfonds”.

Conform het advies van de taaldienst van de Vlaamse Raad wordt het woord „grind” in de benaming van de subcomités weggelaten.

Artikel 4 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

###### Artikel 5

Dit artikel bevat de marges van de omslagsleutel voor de verdeling van de middelen van het grindfonds over de drie subcomités en voor de algemene werking van het grindcomité.

Bij amendement van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans wordt in de eerste zin van dit artikel de verwijzing naar de artikelen 4 en 9 vervangen door de correcte verwijzing naar de artikelen 4 en 8. De commissie stemt hiermee eenparig in.

Een tweede amendement van dezelfde indieners beoogt de aanvulling sub 4<sup>o</sup> met de woorden „en voor de studies vermeld in dit decreet”. Deze aanvulling is nodig omdat niet opgegeven is wie de studies, waarvan onder meer sprake is in artikel 17, zal betalen. Ook dit amendement wordt eenparig aangenomen.

Tenslotte ligt er op dit artikel een amendement voor van de heer Vautmans dat ertoe strekt de overdraagbaarheid van de niet gebruikte saldi naar een volgend begrotingsjaar ook per subcomité mogelijk te maken. De SERV suggereerde in zijn advies deze verduidelijking op te nemen. Deze formulering laat de subcomités meer bewegingsruimte.

De minister-president is van mening dat de bestaande tekst meer vrijheid laat aan het grindcomité in zijn geheel. Hij pleit voor de overdracht naar het volgende begrotingsjaar van de beschikbare middelen in hun globaliteit, zonder verdere specificering naar de verworvenheden van de subcomités. De heer Vautmans trekt zijn amendement in.

Artikel 5 wordt in zijn geamendeerde vorm ter stemming gelegd en aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

## AFDELING 2

### Het beheer van het Grindfonds

#### Artikel 6

Het opschrift van Afdeling 2 : „Het beheer van het grindfonds” stemt niet overeen met de inhoud van artikel 6. Bij amendement stellen de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans daarom voor de titel te vervangen door : „De werking van het grindcomité”. Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

Op de tekst zelf van artikel 6 worden twee amendementen ingediend door de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans.

De Executieve beschikt over een maand om de beslissingen van het grindcomité te vernietigen wegens strijdigheid met de wet of het algemeen belang.

Het amendement stelt voor dat de beslissingen dan ook gedurende een maand niet uitvoerbaar zouden zijn, opdat de Executieve bij de beoordeling ervan niet voor voldongen feiten zou worden geplaatst,

Dit amendement wordt eenparig aangenomen, evenals een tweede amendement dat in het tweede lid de verwijzingen naar de onderscheiden leden van de artikelen 10, 11 en 12 weglaat vermits ze onjuist zijn.

Een lid vraagt de minister-president een verklaring over wat in deze context wordt verstaan onder „strijdigheid met het algemeen belang”. Deze tekst geeft de Executieve een zeer ruime haast discretionaire beslissingsmacht. Waaraan wordt het algemeen belang getoetst ?

Een lid is van oordeel dat de doelstellingen van het decreet het referentiekader zijn voor deze beoordeling,

De minister-president verklaart dat de vernietiging van een beslissing wegens strijdigheid met het algemeen belang een vaststaande regel is in het administratief recht. Hij maant de overheid die de vernietiging uitspreekt aan tot omzichtigheid. Het betreft hier geenszins een beslissingsbevoegdheid „ad nutum”.

Het lid repliceert dat een beslissing van het grindcomité het naleven van andere procedures zal impliceren. Zo zal bijvoorbeeld een bouwvergunning of een exploitatievergunning dienen te worden gevraagd, of eventueel zelfs een MER. Deze procedures sluiten reeds een belangenafweging in, die nu nog eens zou worden doorkruist door een soevereine appreciatie van de Executieve. Zodoende dreigt de werking van het grindcomité onmogelijk te worden gemaakt.

De minister-president verklaart dat de vernietiging wegens strijdigheid met het algemeen belang zich slechts zeer uitzonderlijk zal voordoen, toch moet ze mogelijk zijn om bij manifeste strijdigheid te kunnen ingrijpen. De term „algemeen belang” is een courante term. De afweging ervan dient ondermeer om beleidsopties die nog niet vervat zijn in enige wettelijke regelgeving tegenover andere of ondergeschikte besturen te ondersteunen.

Een ander lid meent dat de Executieve in de juridische mogelijkheid moet worden gesteld om mogelijke blunders van het grindcomité recht te zetten. Tegelijk meent hij dat de Executieve niet al te betuttelend moet willen optreden. Indien dit de interpretatie is van het eerste lid van artikel 6 kan hij hiermee instemmen.

Op vraag van een lid wordt gepreciseerd dat met strijdigheid met de wet ook de strijdigheid met een decreet wordt bedoeld. Het betreft hier de wetgeving in de materiële zin.

Artikel 6 wordt zonder verdere opmerkingen, in zijn geamendeerde vorm, aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

### AFDELING 3

Bepalingen gemeen aan het grindcomité  
en de grindsbcomités

#### Artikel 7

In § 3 van dit artikel wordt, ingevolge de wijziging van artikel 2, de verwijzing naar artikel 2, 6° vervangen door de verwijzing naar artikel 2, 9°.

Dit artikel wordt, zonder verdere opmerkingen, aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

### AFDELING 4

Het Grindcomité

#### Artikel 8

Dit artikel regelt de samenstelling van het grindcomité. Paragraaf 1 bepaalt het aantal leden op dertien. Dit aantal wordt vermeerderd of verminderd telkens een gemeente het statuut van grindgemeente verkrijgt of verliest.

Aangezien deze paragraaf in se tegenstrijdige bepalingen bevat — een vast aantal leden dat kan fluctueren — wordt door de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans bij amendement voorgesteld in deze paragraaf te voorzien „in een aantal gewone leden”. Dit aantal kan dus fluctueren. Bovendien maakt men het onderscheid met leden die slechts met raadgevende stem de vergadering bijwonen.

De commissie is van mening dat deze formulering inderdaad adequater is. Het amendement wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

Paragraaf 2 regelt de aanwijzing van de leden door de Executieve. Twee leden zouden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door de GOM-Limburg.

De heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans stellen bij amendement voor dat ook de IML (Intercommunale Maatschappij voor de Ruimtelijke Ontwikkeling in Limburg) in het grindcomité zou zijn vertegenwoordigd. De IML is immers nauw betrokken bij de herstructurering van de grindwinningsgebieden.

De twee leden benoemd uit de kandidaten voorgedragen door de GOM-Limburg zouden ter compensatie verminderd worden tot één lid. De commissie stemt met dit amendement in. 9 leden stemmen voor het amendement, 1 lid onthoudt zich.

Ingevolge de aanneming van dit amendement worden de nummers 2°, 3°, 4°, 5° en 6° respectievelijk 3°, 4°, 5°, 6° en 7°.

De verwijzing in § 3 „sub § 1, 5°” dient derhalve te worden gelezen als „sub § 1, 6°”. De commissie **stemt** eenparig in met deze correcties.

Tenslotte is er nog een amendement van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans op § 5, laatste gedachtenstreep, waar, conform met het aangenomen amendement op art. 2, 3<sup>o</sup> wordt geschreven „ — een vertegenwoordiger van het Bestuur”.

De geamendeerde tekst van artikel 8 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

#### Artikel 9

Dit artikel regelt de opdrachten van het grindcomité dat hoofdzakelijk een adviesfunctie heeft. Een van de aangelegenheden waarover het grindcomité advies verleent betreft de voorwaarden waartegen de GOM overgaat tot aankoop of onteigening van de gronden gelegen in de — in de gewijzigde gewestplannen aangeduide — reservegebieden voor grindontginning, zoals bepaald in artikel 17, § 3.

De heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans dienen een amendement in om dit advies uit te breiden tot de hypothese opgenomen in artikel 18, 3<sup>o</sup>, met name voor de aankoop door de GOM van nieuwe grindwinningsgebieden. Dit zijn gebieden waarvoor nog geen vergunningen zijn afgeleverd. Het is logisch dat ook voor de eigendomsverwerving door de GOM in deze gebieden het advies van het grindcomité wordt verleend.

Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

Een lid vraagt of er thans feitelijke grindontginningen zijn waarvoor geen vergunningen werden afgeleverd.

Een ander lid meent dat er wellicht ontginningen zijn waarvoor een van de vergunningen ontbreekt.

De vertegenwoordiger van de minister-president betwijfelt dat er op dit ogenblik nog grindontginningen zouden zijn die niet over een geldige milieuvergunning beschikken. De problemen die er voorheen waren zijn inmiddels geregeld. Hij geeft wel toe dat er zich problemen stellen met de nabestemming van ontgrinde gebieden. Op dit punt zijn de bestaande gewestplannen soms achterhaald.

Een ander lid meent dat een vorm van onregelmatigheid erin kan bestaan dat de exploitatievergunning of de reliëfwijzigingvergunning soms niet de gehele exploitatie dekt.

Nog een ander lid wijst erop dat de gewestplannen aangeven welke activiteiten in welke gebieden kunnen plaats hebben. Dit grinddecreet dreigt de gewestplannen met de bestaande bestemmingen te doorkruisen. Dit zal problemen opleveren.

De vertegenwoordiger van de minister-president verklaart dat dit ontwerp van decreet de wetgeving op de ruimtelijke ordening onverkort laat. Een grindwinning behoeft een bouwvergunning en een exploitatievergunning die beide conform de specifieke wetgeving dienen te worden aangevraagd en verkregen. Vooraleer voor nieuwe grindwinningsgebieden de nodige vergunningen kunnen worden afgeleverd zullen de gewestplannen moeten worden gewijzigd, conform artikel 17 van het ontwerp van decreet.

Verschillende leden vragen wat het lot zal zijn van de bestaande grindontginningen waarvoor de bouw- en/of exploitatievergunning eventueel zou ontbreken op het ogenblik dat het decreet in werking treedt. Worden zij onmiddellijk stilgelegd of kan er een regularisering gebeuren en hoe? Welke zal eventueel de sanctie zijn voor deze eventueel onregelmatige exploitatie?

De vertegenwoordiger van de minister-president verklaart dat het hier dan nieuwe grindwinningsgebieden betreft waarvoor slechts conform artikel 18 van het ontwerp van decreet de nodige vergunningen kunnen worden afgeleverd.

Een lid wil weten of men van plan is de feitelijke, eventueel niet regelmatig vergunde, ontginningen ongemoeid te laten eens het decreet gestemd is dan wel of men ze zal laten stilleggen. Dit moet duidelijk zijn, zoniet stevent men af op interpretatieproblemen.

De vertegenwoordiger van de minister-president verklaart dat ze onmiddellijk stilgelegd kunnen worden. Dit decreet zal niet voorzien in de oplossing van onregelmatige situaties.

Een ander lid meent dat het niet ondenkbaar is dat de administratie minder streng op de vergunningen zou hebben toegekeken in afwachting dat het voorliggende decreet gestemd werd en de VLAREM-reglementering gepubliceerd.

De vertegenwoordiger van de minister-president verklaart dat de enige bestaande onregelmatigheid zou kunnen zijn dat bouwvergunning en exploitatievergunning niet steeds helemaal op mekaar zijn afgestemd. Dit betekent niet dat er niet nauwlettend toegezien wordt op de regelmatigheid van een exploitatievergunning of milieuvergunning. Hij kan zich niet voorstellen dat er thans feitelijke ontginningen zouden zijn zonder de minste vergunningen.

Ook zijn er vergunningen afgeleverd met bijvoorbeeld een opvolverplichting achteraf, waarbij de uitbaters pogen van deze verplichting af te komen in overleg met IML, gemeenten, provincie en een alternatieve bestemming zoeken onder de vorm van een recreatievijver of spaarbekken. Dit moet geregeld worden via de opstelling van BPA's.

Een lid wenst de commissie ervoor te waarschuwen dat het geen zin heeft een ontwerp van grinddecreet te maken dat geen oplossing zou bieden voor een aantal feitelijke situaties, met name de mogelijk niet regelmatig vergunde grindontginningen.

Na deze discussie wordt een tweede amendement van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans toegelicht. Het corrigeert sub 8° de verkeerde verwijzing naar artikel 13 § 3. Het samenwerkingsprotocol tussen IML en GOM wordt immers geregeld in artikel 13 § 4. Ook dit amendement wordt eenparig aangenomen.

De heer Ulburghs dient een amendement in dat sub 9° een bijkomende opdracht geeft aan het grindcomité, met name „het verstrekken van een exacte opgave van de nog aanwezige voorraden in de effectieve grindzones. Deze voorraden zouden in mindering gebracht worden van de 60 miljoen te graven ton”. Zodoende zullen meer nieuwe gebieden van grindwinning kunnen gespaard blijven. (Stuk 154 (BZ 1992) – Nr. 2)

Een lid wijst erop dat in de beleidsnota van de Vlaamse Executieve inzake grindwinning was voorzien dat buiten de bestaande ontginningen nog 60 miljoen ton grind kon worden ontgonnen tot uiterlijk 31 december 2005.

Dit betekent dat nog 60 miljoen ton mogen ontgonnen worden, zowel in de effectieve als in de reservegebieden, na de goedkeuring van dit decreet. Het amendement van de heer Ulburghs heeft dus geen zin.

Een ander lid vestigt de aandacht van de commissie op het feit dat de grindheffing wordt berekend op de verhandelde grind en niet op wat ontgonnen is. Indien men nu grote voorraden heeft aangelegd en men verhandelt ze nadat het



decreet in voege is getreden dan worden deze vrijgegeven voorraden geïmputeerd op de vooropgestelde 60 miljoen ton. Het heeft dus inderdaad geen zin reserves aan te leggen.

De indiener van het amendement verklaart dat deze voorstelling van de feiten in theorie klopt. Hij vreest dat de praktijk anders zal zijn.

De vertegenwoordiger van de minister-president preciseert dat het decreet zelf geen melding maakt van de 60 miljoen ton grind waarvan sprake in het amendement van de heer Ulburghs.

De indiener van het amendement verklaart dat hij enkel wenst te voorkomen dat nieuwe zones worden aangesneden om te ontgrinden terwijl de bestaande ontginningen nog niet uitgeput zijn en er zelfs nog reeds ontgonnen reserves liggen in grinddepots.

Een lid stelt dat de reeds ontgonnen grind in grinddepots niet begrepen zijn in de 60 miljoen ton grind waarvan men op de rondetafelconferentie is overeengekomen dat zij nog mochten ontgonnen worden.

Uiteindelijk, aldus een ander lid, luidt de vraag of er nog 60 miljoen ton grind mag verhandeld worden dan wel of er nog 60 miljoen ton mag ontgonnen worden. In de eerste hypothese heeft het amendement van de heer Ulburghs alleszins geen zin.

Een ander lid stelt dat de verhandeling met BTW-plicht de enige mogelijkheid tot controle is.

Verschillende leden verwijzen naar de **rondetafelconferentie** die aan de basis ligt van dit ontwerp van decreet. Een van de besluiten van de rondetafel was dat een zeker aantal tonnen grind in de toekomst nog moet kunnen ontgonnen worden, dit om op sociaal en economisch vlak de stopzetting tegen 2005 te kunnen realiseren. Indien men alle grind in de depots rekent bij de nog te ontginnen ton, strookt dit niet met de geplande afbouw door de grinduitbaters.

De huidige ontgonnen depots behoren niet bij de 60 miljoen ton grind die nog mag ontgonnen worden in tot op heden nog niet vergunde en in exploitatie genomen gebieden.

Het amendement van de heer Ulburghs zet derhalve de consensus van de rondetafel op losse schroeven. Bovendien is het moeilijk exacte cijfers te zetten op de nog „aanwezige voorraden in de effectieve grindzones” zoals de heer Ulburghs in zijn amendement stelt. Quid met grindpartijen uit Nederland die in België verwerkt of gewassen worden en **gestockeerd** ? Het amendement zou dus ook dode letter blijven omdat het niet uitvoerbaar is.

Op vraag van een lid naar de precieze draagwijdte van de consensus op de rondetafelconferentie wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 17. (Stuk 565 (1991-1992) – Nr. 1 blz. 7). „Wat de grindwinningen betreft zullen de gewestplannen, naast de “ontginningsgebieden,, en “uitbreidingsgebieden,, de “reservegebieden,, aanduiden. De reservegebieden bakenen de zones af waarbinnen de bijkomende hoeveelheid grind kan gewonnen worden die vooropgesteld werd om de afbouw van de grindwinning tegen 1 januari 2006 op een economisch en sociaal verantwoorde wijze te laten gebeuren. In de beleidsnota inzake de grindwinning van de Vlaamse Executieve werd hiervoor 60 miljoen ton voorzien buiten de bestaande ontgrindingen”. De laatste woorden maken duidelijk dat de bestaande voorraden niet in de 60 miljoen ton dienen te worden begrepen.

Verschillende leden zijn van mening dat, ongeacht hun persoonlijke visie ten aanzien van de opportuniteit van het al of niet afbouwen van de grindwinning, de akkoorden van de grindrondetafel, die hun weerslag kregen in het ontwerp van decreet, moeten worden nageleefd. Het amendement van de heer Ulburghs is hiermee in tegenstrijd.

Een ander lid stelt dat het weinig zin heeft een beperking tot 60 miljoen ton grind te voorzien tot eind 2005 als er daarbuiten geen effectieve controle is op wat er aan stocks aanwezig is en op wat bijkomend aan grind wordt ontgonnen of verwerkt of aangevoerd in bestaande grindwinningen. De ontginning zelf wordt dus niet gecontroleerd of gemeten.

Andere leden verklaren dat het juist de taak van het grindcomité zal zijn onder meer toe te zien op de naleving van de toegekende produktiequota zoals beschreven in artikel 16.

Het amendement van de heer Ulburghs wordt bij de stemming verworpen met 9 stemmen tegen 1.

Artikel 9 wordt, mits de correctie van boven aangegeven verwijzingen, aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

#### AFDELING 5 :

##### Het herstructureringscomité

#### Artikel 10

Naar analogie met artikel 8 dat de samenstelling van het grindcomité regelt, wordt ook voor het herstructureringscomité in een variabel aantal gewone leden voorzien. Indien een gemeente het statuut van grindgemeente verliest of krijgt, daalt of stijgt het aantal leden.

De heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans dienen hiertoe een amendement in. Het wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

Een tweede amendement van dezelfde indieners herleidt de twee vertegenwoordigers van het Bestuur Ruimtelijke Ordening tot één en voegt een vertegenwoordiger van de Administratie Milieu, Natuur en Landinrichting toe. Zodoende zijn de beide administraties met raadgevende stem vertegenwoordigd. Dit amendement wordt eenparig aangenomen. Artikel 10 wordt, aldus geamendeerd, aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

#### AFDELING 6

##### Het sociaal comité

#### Artikel 11

In dit artikel wordt unaniem de foutieve vermelding in fine van het tweede lid „of Limburg” rechtgezet. Het moet zijn „en Limburg”.

Artikel 11 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

## AFDELING 7

## Het onderzoekscomité

Artikel 12 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

## AFDELING 8

De uitvoering van de beslissingen  
van de comités

## Artikel 13

Dit artikel bepaalt dat het grindcomité en de subcomité's een beroep doen op de GOM-Limburg voor de materiële voorbereiding en uitvoering van hun beslissingen.

Ook kan het grindcomité bij overeenkomst een aantal deeltaken toevertrouwen aan derden. In § 3 wordt bepaald dat de Executieve toeziet op deze delegatieovereenkomst.

De heer Vautmans wenst bij amendement dit toezicht op te dragen aan de Vlaamse Raad, liever dan aan de Vlaamse Executieve. Dit lid vreest dat de GOM-Limburg op onvoldoende wijze aan democratische controle is onderworpen terwijl ze een belangrijke bijkomende functie krijgt toebedeeld in het kader van dit decreet. De kosten die de GOM-Limburg aanrekent zouden erg hoog kunnen oplopen. Vandaar zijn amendement dat democratische controle toch mogelijk maakt.

Een lid weerlegt dit amendement door te verwijzen naar wat thans de praktijk is. De samenwerking IML en GOM-Limburg en de delegatie van opdrachten zijn tot nog toe op een zeer normale basis gebeurd en wettigen geenszins een versterkte controle. Het grindcomité dat straks opdrachten kan geven aan de GOM zal zelf de eerste controle doen op de wijze van invulling hiervan door de GOM.

Wat het lid dat het amendement indiende nog meer stoort is dat het grindcomité een aantal deeltaken kan uitbesteden ook aan privé-personen. Dit maakt misbruiken mogelijk zodat de heffingen kunnen worden afgewend van de gestelde doelstellingen. De ervaringen met IML in het verleden doen hem hiervoor vrezen.

Verschillende leden verklaren dat de zorg van de indiener van het amendement ieders bezorgdheid is. Ontsporingen moeten vermeden worden. Het is echter niet de taak van de Vlaamse Raad een zo technische aangelegenheid te willen controleren. Het is de Vlaamse Executieve, de uitvoerende macht, die moet toezien op de werking van de GOM's.

Noch § 1, noch § 2 van dit artikel mogen aanleiding geven tot onredelijke vergoedingen. De werkingskosten en vergoedingen moeten in verhouding staan met de gegeven opdracht en binnen de perken ervan.

De minister-president meent dat voldoende interne controlemechanismen zijn ingebouwd om ontsporingen te vermijden. Hoe dan ook is de Executieve het best geplaatst om de overeenkomsten van het grindcomité met de GOM en met eventuele derden te toetsen.

De indiener van het amendement stelt als tussenoplossing voor de tweede paragraaf weg te laten. Zodoende zou het grindcomité enkel aan de GOM deeltaken kunnen delegeren. Dit maakt de overheidscontrole hierop reeds iets gemakkelijker. Desnoods kan de GOM bepaalde taken uitbesteden als zij de know-how zelf niet in huis heeft.

Een lid achtdeze werkwijze te omslachtig. Het grindcomité moet zelf die taken kunnen delegeren die het nodig acht.

De minister-president verklaart een grote voorstander te zijn van de samenwerking tussen het grindcomité en de GOM. Niettemin moet de hypothese van § 2 met name rechtstreekse aanbesteding van sommige deeltaken door het grindcomité mogelijk blijven. Dit alles wordt op coherente wijze gecontroleerd via een goedkeuringsprocedure door de Vlaamse Executieve. Het schrappen van § 2 alsook het inschakelen van de Vlaamse Raad als goedkeurende instantie zou de werking van het grindcomité nodeloos bemoeilijken.

Een lid wijst erop dat de schrapping van § 2 niet automatisch het verbod met zich brengt voor het grindcomité om op derden een beroep te doen. Dit wordt immers nergens verboden.

De indiener van het amendement vraagt of het grindcomité gehouden is de wet op de aanbesteding van overheidsopdrachten na te leven. De minister-president verklaart dat het grindcomité slechts kan optreden binnen het kader van het grindfonds dat als instelling van openbaar nut ressorteert onder de wet van 16 maart 1954.

Hij is er voorstander van dat het grindcomité bij het toevertrouwen van opdrachten aan derden de wet op de aanbesteding van overheidsopdrachten zou naleven.

De heer Vautmans trekt zijn amendement in.

Alvorens het artikel ter stemming te leggen wordt in § 4, ingevolge een amendement van de heren Brouns c.s., unaniem de foutieve verwijzing naar artikel 10, derde lid, 2°, vervangen door een verwijzing naar artikel 10, vijfde lid, 2°. Artikel 13 wordt aldus gewijzigd aangenomen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

### HOOFDSTUK III

#### Maatregelen betreffende de grindwinning

##### Artikel 14

Dit artikel bepaalt dat de grindwinning in de provincie Limburg tegen 31 december 2005 wordt stopgezet en stelt de datum vast vóór dewelke de uitrusting en installaties dienen te worden verwijderd.

Van de hand van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans ligt een amendement voor om dit artikel te herschrijven en op drie punten te wijzigen.

§ 1. Een eerste belangrijke wijziging betreft de uitzondering die wordt gemaakt voor de grindwinning als nevenproductie van de ontginning van andere natuurlijke grondstoffen. Die blijft nog mogelijk na deze datum. Hiervoor wordt verwezen naar de bij amendement nieuw ingevoegde definitie in artikel 2, 10°. Zodoende worden gemengde zand- of kleiwinningen die slechts in ondergeschikte orde ook grind ontginnen niet getroffen voor de stopzetting per 31 december 2005. Zij kunnen bij wijze van nevenactiviteit grind blijven ontginnen. Ook de zinsnede „binnen de ontginningsgebieden” is van belang. Grind dat vrijkomt bij het uitbaggeren van de Maas of bij het bouwrijp maken van industriezones valt hier niet onder.

§ 2. Een tweede wijziging van het oorspronkelijk artikel bestaat erin dat de termijn binnen dewelke de installaties dienen te worden verwijderd met 3 maanden wordt verlengd,

van 1 april 2006 naar 1 juli 2006. Wel wordt in een uitzondering voorzien voor de uitrusting die moet dienen voor het landschapsherstel.

§ 3. Een derde deel van het amendement voegt een § 3 in die luidt „Bij het afleveren van de nodige vergunningen mogen de vergunningstermijnen voor de verschillende activiteiten de respectievelijke vervaldata niet overschrijden”. Zo wordt vermeden dat de vergunningen niet conform zouden zijn aan de termijnen gesteld in het decreet.

Deze paragraaf is wellicht overbodig vermits het vergunningverlenend bestuur uiteraard gehouden is het grinddecreet na te leven. Niettemin willen de indieners klaar en duidelijk stellen dat de vooropgestelde termijn voor stopzetting dient gerespecteerd te worden.

Verskillende leden verklaren dat de uitzondering gemaakt voor de grindwinning als nevenproductie, het decreet op losse schroeven zet en een volledig wettelijke omzeiling ervan mogelijk maakt. Een van de uitgangspunten van het decreet is de bescherming van het Maaslandschap. Als grindwinning als nevenactiviteit nog mag, dan legt dit toch ook een hypotheek op het landschap.

Een ander lid stelt een vraag naar de preciese draagwijdte van § 2. De herstructurering moet uiteraard nog mogelijk zijn na 1 juli 2006. Zal men hiervoor ook nog een vergunning krijgen die aan een bepaalde termijn gebonden is ?

De vertegenwoordiger van de minister verduidelijkt dat de oorspronkelijke tekst van artikel 14 van rechtswege een einde stelt aan alle vergunningen voor de exploitatie van grind in de provincie Limburg, per 1 januari 2006.

Het is nochtans nodig in de exploitatievergunning ook de herstructurering te regelen en aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen. Vandaar dat de mogelijkheid wordt voorzien dat bepaalde activiteiten tot een latere vervaldatum kunnen worden vergund.

De minister-president voegt hier volledigheidshalve aan toe dat het ontwerp van decreet inzake de grindwinning moet gezien worden in een breder kader van de ontgrondingen. Een ontgrondingsdecreet is in voorbereiding en zal uiteraard vóór 2006 in voege zijn.

Verskillende leden menen dat de termijn waarbinnen de installaties dienen verwijderd te worden, te krap is om ze op een economisch verantwoorde wijze te gelde te maken en te transporteren.

De minister-president pleit ervoor de datum van 1 juli te behouden.

Tot slot verklaart een lid niet in te zien wat § 3 van het amendement toevoegt aan de tekst. Deze paragraaf is zijns inziens overbodig en verwarrend.

De minister-president verklaart dat de tekst alleszins niet schaadt. Bovendien dekt de overheid zich hiervoor in tegen mogelijke schadeclaims op grond van vergunningen die hoe dan ook zouden verder lopen aan de in het decreet gestelde einddatum.

Het amendement van de heren Brouns c.s. dat de tekst van artikel 14 vervangt wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 2.

#### Artikel 15

Dit artikel regelt de grindheffing, de berekening ervan, de aangifte, de betaling, de wijze van invorderen en de zekerheden tot voldoening van de heffing.

Op § 1 wordt een amendement ingediend van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans dat deze paragraaf preciezer formuleert. Zo wordt „een vergunning” vervangen door de „nodige vergunningen”.

Verder wordt gepreciseerd dat het onderworpen zijn aan de grindheffing enkel geldt voor exploitaties van grind „in een grindwinning”. Dit amendement wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Ook op § 2 wordt door dezelfde indieners een amendement ingediend. Het herschrijft de eerste zin en vervangt „volume grind dat werd gewonnen” door „tonnage grind dat werd afgevoerd”.

Deze formulering is adequater met het oog op het bepalen van de heffing en maakt controle mogelijk. Ook dit amendement wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

In § 4 tweede lid worden om evidente redenen de woorden „overeenkomstig de in het eerste lid vastgestelde termijn” unaniem vervangen door „overeenkomstig de in § 3 vast te stellen termijn”.

Ook de vervanging van de jaartallen 1993 door 1994 in § 5, eerste lid, en van 1992 door 1993 in § 5, tweede lid, wordt unaniem doorgevoerd.

De heer Ulburghs wenst, bij amendement, aan § 4, dat de grindheffing berekent, een lid toe te voegen. De hoogte van de grindheffing kan zijns inziens enkel bepaald worden in functie van de opdrachten van de drie subcomités waarbij de nadruk ligt op de sociaalecologische en cultuurhistorische nabestemming.

De in het artikel voorgestelde 50 frank per ton grind zal zijns inziens blijken te weinig te zijn. Men moet verrassingen vermijden.

De minister-president wijst de indiener erop dat in § 5 enigszins wordt tegemoet gekomen aan zijn zorg. De heffingscoëfficiënt wordt jaarlijks aangepast.

Andere leden stellen dat dit amendement verrassingen kan inhouden ten aanzien van de consensus bereikt in de rondetafelconferentie. Men pleit voor het behoud van de tekst die trouwens de mogelijkheid voor herziening inhoudt.

Het amendement van de heer Ulburghs is in die zin onpraktisch dat men bij voorbaat al een zicht moet hebben op kosten die nog moeten geraamd worden.

Een lid verklaart dat de 50 frank per ton is berekend op de ervaringen uit het verleden inzake de kostprijs van de herstructurering. 60 miljoen ton vermenigvuldigd met 50 frank per ton brengt 3 miljard in het fonds waarmee de betrokken gebieden kunnen worden geherstructureerd.

Een ander lid meent dat het amendement overbodig is. Het hoort thuis in de memorie van toelichting bij het decreet, waarvan het overigens een zeer belangrijke krachtlijn aan geeft. Misschien kan de indiener van het amendement zich laten overtuigen door bekend cijfermateriaal uit Nederland, aldus een ander lid, waar mooie voorbeelden van herstructurering tot natuurontwikkelingsgebied te vinden zijn. Dit gebeurt thans aan een kostprijs gemiddeld van 35 frank per ton. Rekent men daarbij nog de kosten voor het sociaal comité en het onderzoek dan is 50 frank per ton een realistisch cijfer. Bovendien moet nog rekening gehouden worden met de gemeentebelasting.

De minister-president pleit ervoor het amendement van de heer Ulburghs niet aan te nemen. Hij is van oordeel dat

de in artikel 15 vooropgestelde berekening het mogelijk maakt ernstig werk te maken van de herstructurering van de gebieden. Ook het economische aspect moet recht gedaan worden.

Het amendement van de heer Ulburghs wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1.

Artikel 15 wordt in zijn geamendeerde vorm aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

#### Artikel 16

Dit artikel regelt de planmatige en geleidelijke afbouw van de grindwinningsector door het bepalen van een jaarlijks produktiequotum dat pro rata wordt verdeeld onder de houders van de nodige vergunningen voor de exploitatie van grind. Het niet opgenomen deel van het produktiequotum is niet overdraagbaar op het volgende jaar.

De heer Vautmans is van mening dat de geleidelijke afbouw te rigiede is geregeld. Hij dient bij amendement een nieuwe tekst in voor § 1 en § 2 waarin het deel van het totaal produktiequotum dat een grinduitbater toekomt en dat hij ten laatste vóór 31 december 2005 moet ontgonnen hebben, slechts éénmaal wordt vastgelegd.

Het komt de uitbater zelf toe te oordelen wanneer en op welke wijze hij dit quotumgedeelte realiseert, in enkele jaren of geleidelijk aan. De exploitatie moet immers bedrijfseconomisch verantwoord zijn. Het lid pleit derhalve voor een soepele regeling.

De heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans dienen een amendement in dat de bestaande tekst enigszins versoepelt.

— In de tekst van § 1 weerhouden zij enkel het bepalen van een jaarlijks produktiequotum door de Vlaamse Executieve. Dit moet niet noodzakelijk elk jaar verminderen. Met andere woorden de afbouw moet planmatig zijn maar niet geleidelijk.

— Verder wordt voor de berekening van het aandeel in het jaarlijks produktiequotum het gemiddelde produktievolume van de meest representatieve produktiejaren genomen. Ongunstige jaren worden hierdoor uitgevlakt bij de bepaling van het quotum.

— Tenslotte zal het bij het jaareinde niet gerealiseerde gedeelte van een produktiequotum toch kunnen worden overgedragen naar een volgend jaar, indien heirkraft kan worden aangetoond.

De vertegenwoordiger van de minister verklaart dat wat meer soepelheid inderdaad wenselijk is. Het amendement van de heer Vautmans acht hij te vergaand omdat het elke controle op de planmatige afbouw onmogelijk maakt. Daarom kan ook het realiseren van het produktiegedeelte in principe niet overdraagbaar zijn naar een volgend jaar. Een uitzondering kan wel worden gemaakt in geval van heirkraft.

De heer Vautmans brengt in het midden dat zijn amendement de administratie veel nutteloos werk bespaart. Hij pleit voor de stopzetting van de grindwinning waarbij elke producent het eenmalig toegewezen quotumgedeelte uitput volgens eigen bedrijfseconomische inzichten.

Een ander lid vestigt de aandacht van de commissieleden op het feit dat ook van de herstructurering werk moet worden

gemaakt en dat hiervoor geld nodig is via de heffingen. Indien de bedrijven naar eigen goeddunken ontgrinden dan komt het ritme en de planning van de herstructurering in het gedrang.

De artikelen 9 en 10 bepalen immers dat het grindcomité een globaal en coherent beleidsplan moet ontwikkelen voor de afbouw van de grindwinning en dat het herstructureringscomité een structuurvisie opmaakt en de gepaste maatregelen tot landschappelijk behoud en herstel neemt. Heel de filosofie van het ontwerp van decreet staat of valt met de planmatige afbouw van de grindwinning en de hiermee gepaard gaande planmatige herstructurering van het betrokken gebied. Vandaar dat jaarlijkse quota noodzakelijk zijn. Zoniet wordt de herstructurering onmogelijk en zal in 2006 wellicht nog alles te beginnen zijn.

De indieners van het amendement van de heer Brouns C.S. verklaren zich in deze voorstander van een zekere planning naar eind 2005 toe. De heer Vautmans beoogt met zijn amendement een ruime autonomie bij het realiseren van het toegekende quotumgedeelte, waarbij de markt de regulerende rol zal spelen.

Een lid wijst erop dat men ook oog moet hebben voor het aspect tewerkstelling. De arbeiders in de grindsector weten dat er tot eind 2005 een zekere activiteit in de sector zal zijn. Bovendien kunnen zij zeker ingeschakeld worden in de herstructureringswerken vanaf het derde jaar na de inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet. Het grindcomité kan deze planning pas opzetten met een jaarlijkse gestuurde afbouw.

De vertegenwoordiger van de minister wijst erop dat dient vermeden te worden dat de ontgrinders zouden speculeren. Zij dienen op geregelde tijdstippen de gewonnen grind af te voeren. Doen zij dit niet dan verliezen zij hun deel van het jaarlijks produktiequotum.

Een lid meent dat de huidige regeling, zoals ze wordt geamendeerd door de heren Brouns C.S., toch voldoende soepelheid biedt. Er is vooreerst de overdraagbaarheid van het quotumgedeelte in geval van heirkraft. Bovendien bepaalt § 4 wat er gebeurt in geval van overschrijding van het toegewezen produktiequotum. Mits enkele beperkingen wordt dit in mindering gebracht van het volgende produktiequotum. Bij gebreke van regeling is het gevaar voor speculatie inderdaad niet denkbeeldig, met als gevolg dat het grindcomité en zijn subcomités voor een onmogelijke opdracht staan.

De heer Vautmans verdedigt opnieuw zijn amendement en wijst daarbij op de noodzaak voor het bedrijf om zelf de productie te plannen onder meer met het oog op investeringen in materieel en de afschrijvingstermijnen ervan.

Quid als de Executieve een bepaald jaar beslist geen quotum te bepalen en te verdelen ? Verschillende leden wijzen op de adviserende rol van het grindcomité waarin toch alle betrokkenen zitting hebben.

Een ander lid stelt het bepalen van een tweejaarlijks quotumgedeelte als tussenoplossing voor. Hierdoor wordt het administratieve werk voor de helft verminderd, genieten de ontgrinders een ruimere bedrijfseconomische autonomie en blijft niettemin de filosofie van het ontwerp van decreet onaangetast.

De commissie is bereid op deze suggestie in te gaan. De heer Brouns C.S. dient amendementen en subamendementen in om de jaarlijkse bepaling te vervangen door een tweejaarlijkse bepaling van het produktiequotum.



De commissie gaat over tot de stemming.

Het amendement van de heer Vautmans op § 1 dat het meest verstrekkend is omdat het slechts eenmalig een produktiequotum gedeelte toekent wordt verworpen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

De drie amendementen van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans op § 1 worden aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding met dien verstande dat de subamendementen hierop met betrekking tot de tweejaarlijkse met eenzelfde stemuitslag worden aangenomen.

Het amendement van de heer Vautmans op § 2 is wegens de verwerping van zijn eerste amendement zonder voorwerp.

Gezien de tweejaarlijkse toekenning van het produktiequotum wordt § 2, bij amendement van de heren Brouns, Vautmans en Vermassen, herschreven als volgt :

„§ 2. De in § 1 bedoelde produktiequota worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad vóór 1 december voorafgaand aan de tweejaarlijkse periode waarop zij betrekking hebben. De produktiequota van de eerste tweejaarlijkse periode worden bekendgemaakt uiterlijk één maand na de bekendmaking van dit decreet .”

§ 2 wordt aangenomen met 7 stemmen bij twee onthoudingen.

Op § 3 dienen de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans een amendement in om de woorden „Een houder van een vergunning” te vervangen door de woorden „een houder van de nodige vergunningen”. Het is immers mogelijk dat er meer dan een vergunning is. Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

Op § 4 worden tenslotte eveneens amendementen ingediend door de heer Brouns, c.s. teneinde de tweejaarlijkse van de toewijzing van de produktiequota erin op te nemen. Deze amendementen worden aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 16 wordt in zijn geamendeerde vorm aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

#### Artikel 17

Dit artikel handelt over de nodige gewestplanwijzigingen, over het bepalen van de ecologisch waardevolle zones en het bepalen van de grindreserves waarvan de exploitatie nog verantwoord is.

De gewestplannen duiden effectieve grindwinningsgebieden, uitbreidingsgebieden en reservegebieden aan, alsook hun nabestemming.

Een lid vraagt waarom een aparte behandeling wordt gereserveerd voor enerzijds de uitbreidingsgebieden en anderzijds de reservegebieden. Kunnen zij voor wat de vergunningen betreft niet op hetzelfde niveau worden gesteld ?

De vertegenwoordiger van de minister wijst erop dat deze terminologie ook wordt gehanteerd in de gewestplannen.

Voor wat nu de verschillende behandeling betreft wordt verwezen naar artikel 19. Dit artikel stelt dat de Vlaamse Executieve, op advies van het grindcomité, het tijdstip bepaalt waarop in de reservegebieden vergunningen kunnen worden verleend.

De heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans dienen daarom bij amendement een nieuwe tekst in voor het laatste lid van § 1 dat ten onrechte stelde dat in een reservegebied geen vergunning voor de exploitatie van grind kan worden verleend. Dit is niet juist want in tegenspraak met artikel 19. Er kunnen wel vergunningen worden afgeleverd in de reservegebieden maar pas nadat de Vlaamse Executieve hiertoe het groen licht geeft.

Verschillende leden zijn van mening dat dit amendement een verwarrende en voorbarige herhaling is van wat in artikel 19 expliciet wordt vermeld. Zij pleiten ervoor het amendement weg te laten alsook het laatste lid van § 1. De commissie stemt hiermee in. De indieners van het amendement trekken het in. De weglating van het laatste lid van § 1 wordt aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 17 wordt met dezelfde stemming aangenomen.

#### Artikel 18

Na een korte gedachtenwisseling waarbij wordt overwogen sub 1<sup>o</sup> te schrijven „het betrokken gewestplan in herziening is gesteld” beslist de commissie omwille van de rechtszekerheid de tekst te behouden. Pas nadat het gewestplan de normale wijzigingsprocedure heeft doorlopen kunnen exploitatievergunningen voor nieuwe grindwinningsgebieden worden afgeleverd.

Dit artikel wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 19 wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

#### Artikel 20

Dit artikel regelt de trekkingsrechten verleend aan de ontgrinders op effectieve grindwinningsgebieden, uitbreidingsgebieden en ook op nieuwe grindwinningsgebieden.

De heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans stellen bij amendement voor om in § 2 de woorden „nieuwe grindwinningsgebieden” duidelijkheidshalve te laten volgen door de woorden binnen de reservezones. Dit conform de indeling gemaakt in artikel 17 en de procedure beschreven in de artikelen 18 en 19. Dezelfde aanvulling wordt bij amendement voorgesteld in fine van § 3 : „voor de betrokken gebieden binnen de reservegebieden”.

Beide amendementen worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Artikel 20 wordt in zijn geamendeerde vorm aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

### HOOFDSTUK IV

#### Diverse bepalingen

Artikel 21 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

## Artikel 22

Op het derde lid van dit artikel, dat een aantal overgangsbepalingen bevat, wordt een amendement ingediend van de heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans dat, conform de definitie opgenomen in artikel 2 sub 10°, de algemene term „grindwinning als nevenproductie” introduceert in plaats van enkel de „grindwinning die als nevenproductie van zandwinning optreedt” te vermelden.

De commissie neemt dit amendement aan met 8 stemmen tegen 1. Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

## Artikel 23

Dit artikel handelt over de ambtenaren die gerechtigd zullen zijn om de overtreding van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen. De Executieve zal deze ambtenaren aanwijzen.

De heren Brouns, Didden, Vermassen en Schuermans dienen een amendement in om deze vage verwijzing naar niet nader bepaalde ambtenaren te vervangen door de ambtenaren van het Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie die de meest aangewezen zijn. Conform de definities in artikel 2 sub 3 wordt dit „zijn de ambtenaren van het Bestuur gerechtigd enz. .” Op verzoek van een lid wordt uitdrukkelijk gesteld dat de bevoegdheid van andere ambtenaren in het kader van het milieuvergunningendecreet en de wet op de ruimtelijke ordening onverkort blijft.

Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding. Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

## Artikel 24

Dit artikel wordt zonder opmerking aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

## Artikel 25

In dit artikel wordt de vermelding „en derde lid” van artikel 18 weggelaten omdat ze geen enkele zin heeft. Het aldus aangepaste artikel wordt aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

**5. Eindstemming**

Het gehele ontwerp van decreet wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 2.

**De Verslaggever,**

E. SCHUERMANS

**De wnd. Voorzitter**

H. CANDRIES

---

**TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE****HOOFDSTUK 1*****Algemene bepalingen*****Artikel 1**

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

**Artikel 2**

Voor de toepassing van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten wordt verstaan onder :

1° fonds : het fonds dat uitsluitend dient voor de regeling van de grindwinning, ook grindfonds genoemd ;

2° IML : Intercommunale Maatschappij voor de ruimtelijke ontwikkeling in Limburg

3° Bestuur : het Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie van de Administratie Economie van het Departement Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden ;

4° GOM : Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij van de provincie Limburg ;

5° grind : de fractie van het afbraakmateriaal van vast gesteente in diluviale gronden en op de bodem van rivieren die niet door een door het Bestuur aanvaarde zeef met een maaswijdte van 4 mm gaat. Fracties die de 4 mm overlappen worden eveneens als grind beschouwd ;

6° breekzand : de fractie van gebroken grind die door een aanvaarde zeef met een maaswijdte van 4 mm gaat en waarvan het wasslib, enkel in het geval dat de fractie gewassen wordt, niet in rekening wordt gebracht ;

7° berggrind : grind dat gewonnen wordt op het Plateau van de Kempen ;

8° valleigrind : grind dat gewonnen wordt in de alluviale vlakte van de Maas, inclusief de terrassen tot aan de steilrand van het Plateau van de Kempen ;

9° grindwinning : de ontgroning van natuurlijke grondstoffen waarvan het percentage grind op kalenderjaarbasis ten minste 20 % bedraagt ;

10° grindwinning als nevenproductie : elke ontgroning van natuurlijke grondstoffen waarvan het percentage grind op kalenderjaarbasis minder dan 50 % en meer dan 20 % bedraagt ;

11° nieuwe grindwinningsgebieden : gebieden zonder milieuvergunning en bouwvergunning bij de inwerkingtreding van dit decreet ;

12° ecologische impactstudie : een rapport dat een beschrijving bevat van de ecologische Ausgangssituatie van een gebied, een beschrijving van de ingreep, een analyse van de effecten op de deelaspecten van het milieu en een beoordeling van deze effecten ;

13° structuurvisie : een plan dat de belangrijkste beleidsdoeleinden en beleidsmaatregelen aangeeft voor de verschillende ruimtebehoevende activiteiten en ruimtelijke relaties in een bepaald gebied. Het vormt de basis voor de concrete

plannen van de ruimtelijke ordening. Het omvat een richtplan, een structuurkader en een actieplan.

## HOOFDSTUK II

### *Het Grindfonds*

#### Artikel 3

§ 1. Er wordt een grindfonds opgericht, hierna te noemen het fonds. In de middelenbegroting van het Vlaamse Gewest wordt een artikel 06.22.03 ingeschreven.

§ 2. Het grindfonds heeft rechtspersoonlijkheid. Het wordt opgericht als een instelling van categorie A in de zin van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut. De bepalingen van die wet zijn op het fonds van toepassing voor zover er in dit decreet niet wordt van afgeweken.

§ 3. De middelen voor het fonds zijn :

1° de opbrengsten van de in artikel 15 bedoelde grindheffing ;

2° de interesten op de overeenkomstig 1° aan het fonds toegewezen middelen.

§ 4. Het fonds neemt voor zijn rekening de uitgaven die met betrekking tot de grindwinning voortvloeien uit :

1° de maatregelen die in het kader van dit decreet worden getroffen door de Vlaamse Executieve of het grindcomité en de subcomités, bedoeld in artikel 4 ;

2° de schadevergoedingen die voortvloeien uit de maatregelen genomen in het kader van dit decreet met uitsluiting van deze die afkomstig zijn van gewestplanruil of klassering als landschap van ontginningsgebieden. Zij kunnen slechts worden vergoed nadat de bevoegde gerechtelijke instanties hierover een in kracht van gewijsde gegane uitspraak hebben gedaan.

§ 5. De Vlaamse Executieve beheert het fonds en stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden van haar diensten ter beschikking van het fonds. Bij het beheer van het fonds houdt de Executieve rekening met de adviezen van het grindcomité bedoeld in de artikelen 5 en 9. De Executieve kan van dit advies slechts bij gemotiveerd besluit afwijken.

§ 6. De Vlaamse Executieve stelt jaarlijks een verslag op over de werking en het beheer van het fonds. Het verslag wordt aan de Vlaamse Raad meegedeeld.

## AFDELING 1

### *Aanwending van de middelen van het grindfonds*

#### Artikel 4

Binnen het grindfonds wordt een grindcomité opgericht.

Binnen het grindcomité worden 3 subcomités opgericht :

- het herstructureringscomité,
- het sociaal comité,
- het onderzoekscomité.

Het grindcomité en de subcomités bezitten rechtspersoonlijkheid.

## Artikel 5

De Vlaamse Executieve bepaalt elk jaar de omslagsleutel tot aanwending van de middelen voor het daaropvolgende begrotingsjaar voor de werkingsterreinen van de in artikel 4 bedoelde grindcomités. De Executieve wint vooraf het advies in van het in artikel 4 en artikel 8 bedoelde grindcomité. Bij het vaststellen van de omslagsleutel neemt de Vlaamse Executieve de volgende marges in acht :

1° 70 tot 84 % van de te verdelen middelen wordt toegewezen voor de werking van het herstructureringscomité ;

2° 10 tot 20 % van de te verdelen middelen wordt toegewezen voor de werking van het sociaal comité ;

3° 5 tot 10 % van de te verdelen middelen wordt toegewezen voor de werking van het onderzoekscomité ;

4° 1 tot 5 % van de te verdelen middelen wordt toegewezen voor de algemene uitgaven van het grindcomité en voor de studies vermeld in dit decreet.

Het niet-gebruikt saldo van de voor een bepaald begrotingsjaar beschikbare middelen wordt overgedragen naar het volgend begrotingsjaar.

De Vlaamse Executieve kan voor een bepaald begrotingsjaar beslissen om van de in het eerste lid bepaalde marges af te wijken op voorstel van het grindcomité.

## AFDELING 2

***De werking van het grindcomité***

## Artikel 6

De beslissingen van het grindcomité worden meegedeeld aan de Vlaamse Executieve. De Executieve beschikt over een termijn van één maand vanaf de kennisgeving om de beslissing te vernietigen wegens strijdigheid met de wet of het algemeen belang. De uitvoering van de beslissingen wordt opgeschort tot na de termijn van één maand vanaf de kennisgeving.

De Vlaamse Executieve kan de in de artikelen 9, 10, 11 en 12, bedoelde maatregelen nemen ter aanvulling van de maatregelen genomen door het betrokken comité of in de plaats van het betrokken comité, indien dit comité geen beslissing neemt ten aanzien van een haar door de Vlaamse Executieve voorgelegde aangelegenheid binnen een termijn van drie maanden.

Het grindcomité brengt jaarlijks verslag uit bij de Vlaamse Executieve betreffende zijn werkzaamheden en de werkzaamheden van de subcomités, alsook telkenmale de Executieve daarom verzoekt. Het jaarverslag wordt tevens meegedeeld aan de Vlaamse Raad, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.

De in dit decreet bepaalde opdrachten van het grindcomité en de subcomités doen geen afbreuk aan de bevoegdheden van andere instellingen of personen van publiek recht.

## AFDELING 3

**Bepalingen gemeen aan het grindcomité en de subcomités**

## Artikel 7

§ 1. De voorzitters en de gewone leden van het grindcomité en van de subcomités worden door de Vlaamse Executieve benoemd voor een termijn van zes jaar.

De Executieve kan op elk ogenblik een einde maken aan het mandaat van een voorzitter. Het lidmaatschap van een gewoon lid neemt van rechtswege een einde op de datum waarop de vereniging, organisatie of rechtspersoon die dit lid heeft voorgedragen aan de Vlaamse Executieve meldt dat het betrokken lid niet langer haar of zijn vertegenwoordiger is en een nieuw kandidaat-lid voordraagt.

§ 2. Het mandaat van de voorzitter en de leden van het grindcomité en de subcomités is onbezoldigd. De Vlaamse Executieve regelt de wijze waarop de leden worden vergoed voor de door hen gemaakte kosten, binnen de door haar vastgestelde grenzen. Deze vergoedingen zijn ten laste van het grindfonds.

§ 3. De Vlaamse Executieve stelt een lijst vast van de gemeenten die aangewezen worden als grindgemeente. Het betreft de gemeenten in de provincie Limburg op wier grondgebied zich een grindwinning bevindt, zoals bedoeld in artikel 2, 9°, al dan niet actief op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet.

## AFDELING 4

**Het grindcomité**

## Artikel 8

§ 1. Het grindcomité heeft een voorzitter en een aantal gewone leden. Het aantal gewone leden wordt aangepast indien een gemeente het statuut van grindgemeente krijgt of verliest.

Indien zij geen deel uitmaken van het grindcomité, wonen de voorzitters van de subcomités de vergadering bij met raadgevende stem.

§ 2. De Vlaamse Executieve benoemt de voorzitter en wijst de gewone leden van het grindcomité als volgt aan :

1° één lid wordt benoemd uit kandidaten voorgedragen door de GOM ;

2° één lid wordt benoemd uit kandidaten voorgedragen door de IML ;

3° twee leden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door de werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ;

4° twee leden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door de werkgeversorganisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ;

5° één lid wordt benoemd uit kandidaten voorgedragen door de landbouworganisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ;

6° één lid wordt voor elk van de grindgemeenten benoemd uit kandidaten voorgedragen door de betrokken gemeenten ;

7° één lid wordt benoemd uit kandidaten voorgedragen door verenigingen die uitsluitend de bescherming van het leefmilieu en de natuur als doel hebben en vertegenwoordigd zijn in de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.

Deze leden hebben stemrecht.

§ 3. Een vertegenwoordiger van elk van de gemeenten waarin zich een reservegebied zoals bedoeld in artikel 17, § 2, bevindt, woont de vergaderingen van het grindcomité bij met raadgevende stem, voor zover deze gemeenten niet vertegenwoordigd zijn overeenkomstig § 2, 6°.

§ 4. Als vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten komen enkel gemeenteraadsleden in aanmerking. Zij worden voorgedragen door de gemeenteraad.

§ 5. Als leden met raadgevende stem worden aangewezen :

— één vertegenwoordiger van het Bestuur Ruimtelijke Ordening van de Administratie Ruimtelijke Ordening en Huisvesting van het Departement Leefmilieu en Infrastructuur ;

— één vertegenwoordiger van de Vlaamse Landmaatschappij ;

— één vertegenwoordiger van het Instituut voor Natuurbehoud ;

— één vertegenwoordiger van het Bestuur.

## Artikel 9

Het grindcomité heeft tot opdracht :

1° het adviseren over het beheer van het grindfonds ;

2° de coördinatie van en het toezicht op de activiteiten van de subcomités ;

3° het verlenen van advies aan de Vlaamse Executieve bij de beslissingen van de subcomités ;

4° het toezicht op de naleving van de produktiequota zoals bedoeld in artikel 16, § 1 ;

5° het adviseren over de financiering van de herstructurering, sociale begeleiding en het onderzoek zoals bedoeld in de artikelen 10, 11 en 12, op voorstel van de subcomités, binnen de marges zoals bepaald in artikel 5. Het grindcomité mag deze financiering weigeren of afwijken van de voorstellen van de subcomités, mits de weigering of afwijking met redenen wordt omkleed en een tweederde meerderheid van de leden daarmee akkoord gaat. De afwijking mag de marges zoals bepaald in artikel 5, niet overschrijden. Voor de materies van het sociaal comité geldt deze afwijkingsmogelijkheid bovendien enkel voor de aangelegenheden die niet geregeld werden door een collectieve arbeidsovereenkomst ;

6° de ontwikkeling en voortdurende actualisering van een globaal en coherent beleidsplan ter verwezenlijking van de in hoofdstuk III bepaalde doelstellingen ;

7° het adviseren aan de GOM over de voorwaarden voor de aankoop of onteigening van gronden zoals bepaald in artikel 17, § 3 en artikel 18, 3° ;

8° het uitbrengen van advies over de overeenkomst tussen de IML en de GOM zoals bepaald in artikel 13, § 4.



## AFDELING 5

**Het herstructureringscomité**

## Artikel 10

Het herstructureringscomité heeft een voorzitter en een aantal gewone leden.

De Vlaamse Executieve benoemt de voorzitter en wijst de gewone leden van het herstructureringscomité als volgt aan

1° één vertegenwoordiger van elk van de grindgemeenten benoemd uit kandidaten voorgedragen door de betrokken gemeenteraden ;

2° één vertegenwoordiger van de IML ;

3° één vertegenwoordiger van de landbouworganisaties zoals bedoeld in artikel 8, § 2, 5° ;

4° twee vertegenwoordigers van de milieu- en natuurverenigingen zoals bedoeld in artikel 8, § 2, 7°.

Deze leden hebben stemrecht.

Als leden met raadgevende stem worden aangewezen :

1° één vertegenwoordiger van het Bestuur ;

2° één vertegenwoordiger van de Vlaamse Landmaatschappij ;

3° één vertegenwoordiger van het Instituut voor Natuurbehoud ;

4° twee vertegenwoordigers van de werkgevers in de ontgrindingsondememingen ;

5° twee vertegenwoordigers van de werknemers in de ontgrindingsondememingen ;

6° één vertegenwoordiger van het Bestuur Ruimtelijke Ordening van de Administratie Ruimtelijke Ordening en Huisvesting van het Departement Leefmilieu en Infrastructuur ;

7° één vertegenwoordiger van de Administratie Milieu, Natuur en Landinrichting van het Departement Leefmilieu en Infrastructuur.

Het herstructureringscomité heeft tot opdracht :

1° het opmaken van een structuurvisie voor het Maasland ;

2° het nemen van de gepaste maatregelen tot landschappelijk behoud en herstel voor de grindwinningsgebieden in het kader van de structuurvisie die blijkt uit het in artikel 9, 6° bedoelde beleidsplan ;

3° het toezicht houden op de maatregelen tot landschappelijk behoud of herstel.

## AFDELING 6

**Het sociaal comité**

## Artikel 11

Het sociaal comité is samengesteld uit zeven leden : de voorzitter en zes gewone leden.

De Vlaamse Executieve benoemt de voorzitter en wijst de gewone leden van het sociaal comité aan uit kandidaten op paritaire basis voorgedragen door de organisaties vertegenwoordigd in het paritair subcomité voor het bedrijf der grind-

en zandgroeven die in open lucht worden geëxploiteerd in de provincies Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg.

Een vertegenwoordiger van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding woont de vergaderingen bij met raadgevende stem.

Het sociaal comité neemt, in het kader van het in artikel 9, 6° bedoelde beleidsplan, de sociale begeleidingsmaatregelen bij de omschakeling van de grindwinningsgebieden.

## AFDELING 7

### **Het onderzoekscomité**

#### Artikel 12

Het onderzoekscomité is samengesteld uit tien leden : de voorzitter en negen gewone leden.

De Vlaamse Executieve benoemt de voorzitter en wijst de gewone leden van het grindonderzoekscomité aan als volgt

1° twee leden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door publieke rechtspersonen die rechtstreeks betrokken zijn bij de aanwending van grind en grindprodukten en als zodanig worden aangewezen door de Vlaamse Executieve ;

2° twee leden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door publieke rechtspersonen die rechtstreeks betrokken zijn bij het wetenschappelijk onderzoek en als zodanig worden aangewezen door de Vlaamse Executieve ;

3° twee leden worden benoemd uit kandidaten op paritaire basis voorgedragen door de organisaties vertegenwoordigd in het in artikel 11, tweede lid, bedoeld paritair subcomité ;

4° twee leden worden benoemd uit kandidaten voorgedragen door verenigingen die uitsluitend de bescherming van het leefmilieu en de natuur als doel hebben en vertegenwoordigd zijn in de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen ;

5° één lid wordt benoemd uit kandidaten voorgedragen door het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf.

Deze leden hebben stemrecht.

Als lid met raadgevende stem wordt aangeduid

— één vertegenwoordiger van het Bestuur.

Het onderzoekscomité stelt onderzoeksprogramma's vast voor de ontwikkeling van grinds substituten alsmede projecten tot ondersteuning van de commercialisering en het gebruik van zulke substituten.

## AFDELING 8

### **De uitvoering van de beslissingen van de comités**

#### Artikel 13

§ 1. Onverminderd het bepaalde in § 2 doen het grindcomité en de subcomités een beroep op de GOM wat de materiële voorbereiding en uitvoering van hun beslissingen betreft.

De GOM wordt voor haar werkingskosten vergoed. Deze vergoeding is ten laste van het grindfonds.

§ 2. Het grindcomité kan bij overeenkomst een aantal deeltaken toevertrouwen aan de personen of verenigingen of publieke rechtspersonen die het aanwijst.

§ 3. De in § 1 en § 2 bedoelde overeenkomst wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Executieve.

§ 4. De GOM en de IML sluiten een samenwerkingsprotocol dat voorziet in de coördinatie van de maatregelen die worden genomen krachtens het bepaalde in artikel 10, vijfde lid, 2° en de initiatieven van de IML, wat de provincie Limburg betreft. Deze overeenkomst wordt voor bindend advies voorgelegd aan het grindcomité.

### HOOFDSTUK III

#### ***Maatregelen betreffende de grindwinning***

##### Artikel 14

§ 1. Vanaf 1 januari 2006 wordt een einde gemaakt aan elke activiteit van grindwinning binnen de ontginningsgebieden van de provincie Limburg. Een uitzondering wordt gemaakt voor de grindwinning als nevenproductie van andere natuurlijke grondstoffen.

§ 2. De houders van een vergunning verwijderen alle uitrustingen en installaties van de betrokken gebieden vóór 1 juli 2006. Een uitzondering kan worden gemaakt voor deze die dienen voor de herstructureringswerken.

§ 3. Bij het afleveren van de nodige vergunningen mogen de vergunningstermijnen voor de verschillende activiteiten de respectievelijke vervaldata niet overschrijden.

##### Artikel 15

§ 1. De houders van de nodige vergunningen voor de exploitatie van grind in een grindwinning zijn, vanaf een door de Vlaamse Executieve te bepalen datum, onderworpen aan een grindheffing.

De heffing wordt halfjaarlijks betaald.

§ 2. De grindheffing wordt berekend op het gewonnen tonnage grind inclusief geproduceerd breekzand dat tijdens een periode van 6 maanden werd afgevoerd. De heffingsplichtigen doen, in de loop van de maanden januari en juli: bij de met de inning belaste diensten aangifte van de gegevens nodig voor het berekenen van de heffing die verschuldigd is over de voorgaande periode van zes maanden.

§ 3. De Vlaamse Executieve regelt nader de aangifte en de aangiftetermijnen voor de grindheffing, alsmede de betaling en betalingstermijnen.

§ 4. De grindheffing wordt vastgesteld op een bedrag gelijk aan het produkt van de in § 5 bedoelde heffingscoëfficiënt en 50 fr. per ton gewonnen valleigrind, inclusief breekzand en 35 fr. per ton gewonnen berggrind, inclusief breekzand.

Een interest van 1 procent per maand is van rechtswege verschuldigd wanneer de heffing niet is betaald binnen de overeenkomstig § 3 vast te stellen termijn. De interest wordt om de maand berekend over het totaal van de verschuldigde heffing, afgerond op het duizendtal naar beneden.

§ 5. De heffingscoëfficiënt bedraagt minimaal 1 en wordt vanaf 1994 elk jaar aangepast aan de evolutie van het indexcijfer der consumptieprijzen.

De heffingscoëfficiënt voor het begrotingsjaar 1993 bedraagt 1.

De heffingscoëfficiënt wordt jaarlijks aangepast in het kader van de afbouw van de grindwinning.

De voor een begrotingsjaar toepasselijke heffingscoëfficiënt wordt bij besluit van de Vlaamse Executieve bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad vóór 1 januari van het betrokken begrotingsjaar.

§ 6. De vordering tot betaling van de heffing en van de interesten verjaart door verloop van 5 jaar, te rekenen van de dag waarop zij is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden bepaald bij artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

§ 7. Betwistingen inzake de betaling en betalingstermijnen van heffingen die voor het inleiden van een rechtsgeding ontstaan, worden geregeld door de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve werkt hiervoor nadere regels uit.

§ 8. Bij gebreke van betaling van de heffing en van de interesten, wordt door de met de invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uitgevaardigd. Dit dwangbevel wordt geëviseerd en uitvoerbaar verklaard door de daartoe door de Vlaamse Executieve aangewezen ambtenaar.

De kennisgeving van het dwangbevel gebeurt per ter post aangetekende brief. De afgifte van het stuk ter post geldt als kennisgeving vanaf de daarop volgende dag.

De in het tweede lid bedoelde kennisgeving :

1° stuit de verjaring van de vordering tot voldoening van de heffingen, en van de interesten ;

2° maakt het mogelijk inschrijving te nemen van de wettelijke hypotheek ;

3° stelt de heffingsplichtige in staat verzet aan te tekenen tegen de tenuitvoerlegging van het dwangbevel

4° doet de moratoire interesten lopen tegen de rentevoet in burgerlijke zaken en met inachtneming van de ter zake geldende regelen.

§ 9. Tot zekerheid van de voldoening van de heffing, de interesten en de kosten, heeft het Vlaamse Gewest een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de heffingsplichtige, met uitzondering van schepen en vaartuigen, en een wettelijke hypotheek op al zijn voor hypotheek vatbare en in België gelegen goederen, met inbegrip van de in België teboekgestelde schepen en vaartuigen.

De rang van de wettelijke hypotheek wordt bepaald door de dagtekening van de inschrijving die genomen wordt krachtens het uitgevaardigde en uitvoerbaar verklaarde dwangbevel, waarvan overeenkomstig § 8 aan de heffingsplichtige kennisgeving is gedaan.

Het voorrecht neemt rang in onmiddellijk na de voorrechten die vermeld zijn in de artikelen 19 en 20 van de wet van 16 december 1851 en artikel 23 van boek 11 van het Wetboek van Koophandel.

De hypotheek wordt ingeschreven op verzoek van een daartoe door de Vlaamse Executieve gemachtigde ambtenaar. De inschrijving heeft plaats, niettegenstaande verzet, betwisting of beroep, op voorlegging van een afschrift van het dwangbevel dat eensluidend werd verklaard door die ambtenaar en dat melding maakt van de kennisgeving ervan.

§ 10. Artikel 447, tweede lid van boek III van het Wetboek van Koophandel met betrekking tot het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling, is niet van toepassing op de wettelijke hypotheek inzake de verschuldigde heffing waarvoor een dwangbevel werd uitgevaardigd waarvan kennisgeving of betekening aan de heffingsschuldige is gedaan voor het vonnis van faillietverklaring.

§ 11. Onder voorbehoud van wat bepaald is in § 7 en § 8 geschiedt de tenuitvoerlegging van het dwangbevel met inachtneming van de bepalingen van het vijfde deel, titel III van het Gerechtelijk wetboek inzake gedwongen tenuitvoerlegging.

#### Artikel 16

§ 1. Om de 2 jaar bepaalt de Vlaamse Executieve het totaal produktiequotum voor grindwinning teneinde een planmatige afbouw van de grindwinningsector te verwezenlijken tegen 1 januari 2006.

De Vlaamse Executieve verdeelt het tweejaarlijks produktiequotum onder de houders van de nodige vergunningen voor de exploitatie van een grindwinning pro rata van het gemiddelde produktievolume van de meest representatieve produktiejaren tijdens de periode van vijftien jaar die voorafgaat aan de jaren waarop het produktiequotum betrekking heeft.

Ingeval een houder meer dan één vergunning voor de exploitatie van grind bezit, wordt het quotum per afzonderlijk grindwinningsgebied berekend en toegekend.

Het bij het einde van de tweejaarlijkse periode niet gebruikte gedeelte van een produktiequotum kan enkel in het geval van heirkraft worden overgedragen op de volgende tweejaarlijkse periode.

De Vlaamse Executieve zal bij het vaststellen van de produktiequota een onderscheid maken tussen valleien berggrind.

§ 2. De in § 1 bedoelde produktiequota worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad vóór 1 december voorafgaand aan de tweejaarlijkse periode waarop zij betrekking hebben. De produktiequota voor de eerste tweejaarlijkse periode worden bekendgemaakt uiterlijk één maand na de bekendmaking van dit decreet.

§ 3. Een houder van de nodige vergunningen voor de exploitatie van grind kan het hem toegewezen produktiequotum geheel of ten dele overdragen aan een andere houder. Dergelijke overdracht wordt op straffe van nietigheid, binnen de vijf werkdagen vanaf de overdracht, aangemeld bij het grindcomité.

§ 4. De Vlaamse Executieve kan bij overschrijding van het toegewezen produktiequotum de vergunning voor de exploitatie van grind schorsen voor de periode die zij vaststelt en, ingeval het produktiequotum met meer dan 20 procent wordt overschreden, de vergunning voor de exploitatie van grind definitief intrekken of het produktiequotum voor de volgende tweejaarlijkse periode halveren. In ieder geval wordt de gedurende twee kalenderjaren teveel gewonnen hoeveelheid grind in mindering gebracht van het produktiequotum voor de volgende tweejaarlijkse periode.

## Artikel 17

§ 1. De Vlaamse Executieve neemt het initiatief tot wijziging van de betrokken gewestplannen. Zij laat een ecologische impactstudie, inclusief eco-hydrologische aspecten, maken ter bepaling van de ecologisch waardevolle zones. Daarnaast wordt een studie gemaakt ter bepaling van de grindreserves waarvan de exploitatie economisch en milieutechnisch kan worden verantwoord. De kosten van de studie vallen ten laste van het grindfonds.

§ 2. De reservegebieden, de effectieve grindwinningsgebieden en de uitbreidingsgebieden worden door de overeenkomstig § 1 gewijzigde gewestplannen aangeduid evenals hun nabestemming rekening houdend met de structuurvisie bedoeld in artikel 10.

De effectieve grindwinningsgebieden zijn de gebieden waar op de datum van het vaststellen van het betrokken ontwerp van gewestplan vergunde grindwinning plaatsvindt of mag plaatsvinden.

Vergunningen voor de winning van grind worden aangevraagd volgens de bestaande wetten, decreten en besluiten.

Een vergunning voor de exploitatie van grind met betrekking tot een uitbreidingsgebied kan slechts worden verleend indien het effectieve grindwinningsgebied, waarvan het de uitbreiding vormt, is uitgeput.

§ 3. De GOM verwerft bij aankoop of onteigening, op bindend advies van het grindcomité, de eigendom van de in de gewijzigde gewestplannen aangeduide reservegebieden die zich in de provincie Limburg bevinden, alsmede de voor de herinrichting benodigde randzones.

## Artikel 18

Vergunningen voor de exploitatie van grind voor nieuwe grindwinningsgebieden kunnen slechts worden verleend nadat :

1° het betrokken gewestplan is gewijzigd overeenkomstig artikel 17 ;

2° het betrokken gebied op het gewijzigd gewestplan is aangeduid hetzij als effectief grindwinningsgebied hetzij als uitbreidingsgebied ;

3° wat de provincie Limburg betreft, de GOM de eigendom heeft verworven van het betrokken gebied en met de exploitant een concessie-overeenkomst heeft gesloten.

In de vergunning voor de exploitatie van grind voor nieuwe ontginningsgebieden wordt de precieze nabestemming van deze ontginningsgebieden opgenomen zoals vastgesteld in het kader van de structuurvisie, vermeld in artikel 10, en in het gewestplan.

De in het eerste lid, 3° bedoelde concessie-overeenkomst neemt van rechtswege een einde bij het verstrijken of het intrekken van de vergunning voor de exploitatie van grind.

## Artikel 19

Het tijdstip waarop de voorschriften inzake effectieve ontginningsgebieden en uitbreiding van ontginningsgebieden van

kracht worden in de reservegebieden wordt bepaald bij besluit van de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve wint ter zake voorafgaand het advies in van het grindcomité.

#### Artikel 20

§ 1. Aan de houders van een vergunning voor de exploitatie van grind wordt een trekkingsrecht verleend op de gebieden die overeenkomstig artikel 19 worden ondergebracht bij de effectieve grindwinningsgebieden of uitbreidingsgebieden, rekening houdend met hun toegewezen produktiequotum. Het trekkingsrecht van elke houder wordt door de Vlaamse Executieve bekendgemaakt. Het is overdraagbaar.

Op straffe van nietigheid wordt deze overdracht gemeld aan het grindcomité binnen 5 werkdagen na de overdracht.

Indien een houder meer dan één vergunning voor de exploitatie van grind bezit, wordt het trekkingsrecht per afzonderlijk grindwinningsgebied berekend en toegekend.

§ 2. De Vlaamse Executieve regelt de uitoefening van de trekkingsrechten en de toewijzing van nieuwe grindwinningsgebieden binnen de reservezones aan de houders van vergunningen voor de exploitatie van grind die hun trekkingsrecht hebben uitgeoefend.

§ 3. De uitoefening van een trekkingsrecht ontslaat de houder ervan niet van de verplichting de nodige vergunningen voor de exploitatie van grind te verkrijgen voor de betrokken gebieden binnen de reservegebieden.

### HOOFDSTUK IV

#### *Diverse bepalingen*

#### Artikel 21

§ 1. De Vlaamse Executieve regelt de bekendmaking van de beslissingen die krachtens dit decreet worden genomen.

§ 2. Tegen elke beslissing van het grindcomité of een subcomité die genomen wordt krachtens dit decreet kan beroep worden ingediend bij de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve doet uitspraak binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het beroepsschrift.

§ 3. Het in § 2 bedoelde beroep kan worden ingediend door :

1° de aanvrager of houder van een vergunning ;

2° elke natuurlijke persoon en elke rechtspersoon die tengevolge van de betrokken grindwinning rechtstreeks hinder kan ondervinden, alsook elke rechtspersoon die zich de bescherming van het leefmilieu dat door deze hinder kan worden getroffen, tot doel heeft gesteld.

§ 4. Het in § 2 bedoelde beroep wordt, op straffe van verval, ingediend bij aangetekend schrijven gericht tot de Voorzitter van de Vlaamse Executieve binnen een termijn van dertig dagen na bekendmaking van de bestreden beslissing.

De in § 3, 1° en 2° bedoelde partijen kunnen op eigen verzoek of op verzoek van de Executieve gehoord worden.

De vastgestelde termijn van 3 maand kan bij gemotiveerd besluit door de Executieve met 30 dagen worden verlengd.

Indien binnen de gestelde termijn geen beslissing wordt genomen, wordt het beroep geacht verworpen te zijn.

De beroep aantekenende partijen worden schriftelijk op de hoogte gebracht van de beslissing van de Executieve.

§ 5. Het indienen van een beroep schorst de bestreden beslissing niet.

#### Artikel 22

De houders van een vergunning voor de exploitatie van grind kunnen, zonder schadevergoeding, een einde maken aan de betaling van de bijdragen aan de IML, die door de Executieve als vervangen door de grindheffing worden aangemerkt.

De bepalingen in de overeenkomst tussen de GOM en de Limburgse Berggrind Uitbating betreffende de verpachting van de Mechelse Heide, inzake de financiële verplichtingen voor de herstructurering, komen te vervallen.

Voor de grindwinningen die als nevenproduktie van de **winning** van andere natuurlijke grondstoffen optreden, zoals gedefinieerd onder artikel 2, 10°, kan de Vlaamse Executieve vrijstelling van heffing verlenen voor wat het gedeelte voor de herstructurering betreft zoals bepaald in artikel 5. Dit houdt in dat het grindcomité niet meer instaat voor de herstructurering van de betrokken ontginningsgebieden en de bestaande verplichtingen van kracht blijven.

#### Artikel 23

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van de gerechtelijke politie zijn de ambtenaren van het Bestuur gerechtigd om de overtreding van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen.

Zij hebben bij dag en nacht toegang tot alle instellingen of inrichtingen — woongelegenheden uitgezonderd — als ze redenen hebben om aan te nemen dat dit decreet of zijn uitvoeringsbesluiten worden overtreden. Een afschrift van hun processen-verbaal wordt aan de overtreders toegezonden binnen tien dagen na de vaststelling.

#### Artikel 24

Met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met een geldboete van honderd frank tot honderdduizend frank of met een van die straffen alleen, wordt gestraft :

1° hij die het hem krachtens artikel 16, § 1, toegewezen productiequotum overschrijdt ;

2° hij die het bij dit decreet geregelde toezicht verhindert ;

3° hij die het voorschrift van artikel 15 niet naleeft.

#### Artikel 25

Het eerste lid van artikel 18 treedt in werking zes maanden na de bekendmaking van dit decreet.

---